

TERRA

KOLMEN TEKSTIILIKUOSIN SARJA

TUTKIMUS TEKSTIILISUUNNITTELUN PROSESSISTA

LAB-AMMATTIKORKEAKOULUN MUOTOILUINSTITUUTTI

GRAAFINEN SUUNNITTELU (AMK)

OPINNAYTETYÖ

JULIANNA SIGRID PAIJA

SYKSY 2021

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössäni tutkin, millainen on tekstiilisuunnittelun prosessi ja kuinka se eroaa kuvitustyön suunnitteluprosessista. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten vaatetukselliset aspektit vaikuttavat työn eri vaiheisiin. Prosessitutkimus aloitetaan kartoituksesta, kuten markkinatutkimuksesta, asiakaskunnasta, tilaajasta ja käyttötarkoituksesta, ja edetään itse suunnitteluprosessin kautta tuotantoon saakka. Sivuan myös tekstiilituotannon vastuullisuutta. Tutkin suunnitteluprosessia VIMMA Company -nimisen suomalaisen vaateyrityksen kautta, ja tutkimuksen perusteella suunnittelin kolme VIMMA:n aikuisten mallistoon kohdennettua kangaskuosia. Kuosit toimivat ainoastaan konseptina eivätkä ole menossa varsinaiseen tuotantoon.

Avainsanat:

Tekstiilisuunnittelu, kuosisuunnittelu, kuvitusprosessi

ABSTRACT

In my thesis, I study the textile design process and how it differs from the illustration process. The goal of the thesis is to find out how the clothing aspect affects the different stages of the work. The process is examined starting from initial research on matters like market analysis, customer base, the client and the use of the product, and ending with the actual design process and the production. I also touch on the environmental and ethical aspects of textile design. I study the design process through a Finnish clothing company, VIMMA Company. Based on my research I designed three textile patterns targeted for VIMMA Company's adult collection. The patterns work only as a concept and will not be manufactured in real life.

Keywords:

Textile design, pattern design, illustration

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	8	4 OMA SUUNNITTELUPROSESSI	42
1.1 Työstä	8	4.1 Alku ja inspiraatio	43
1.2 Tavoitteet	8	4.2 Moodboard	44
1.3 Lähtökohdat	8	4.3 Toinen moodboard	44
1.4 Aineisto	8	4.4 Luonnokset	48
		4.5 Raportti	50
2 TOIMEKSIANTO	10	4.5 Mockupit	50
2.1 Toimeksianto	10	4.6 Värimaailma	52
2.2 Vimma Company	10	4.7 Ensimmäiset luonnokset asiakkaalle	52
		4.8 Jatkotyöstö	60
3 TEKSTIILISUUNNITTELUN PROSESSI VS KUVITUSTYÖN PROSESSI	12	5 VALMIIT KUOSIT	68
3.1 Määritelmät	13	5.1 Hiekkakivi	52
3.2 Kartoitus	14	5.2 Keho	52
3.3 Pintamateriaali	17	5.3 Pikkukivet	60
3.4 Asiakaskunta ja kohderyhmä	19	6 LOPUKSI	76
3.5 Tilaa ja aikataulut	21	6.1 Yhteenveto	76
3.6 Käyttötarkoitus	22	6.2 Kiitokset	76
3.7 Inspiraatio ja luonnokset	24	7 LAHTEET	77
3.8 Välineet	24		
3.9 Väritys	26		
3.10 Muotokieli ja rytmi	29		
3.11 Tuotekokonaisuudet ja kuosiparit	31		
3.12 Raportti	32		
3.13 Piirtäminen	34		
3.14 Värit	34		
3.15 Tuotanto	35		
3.16 Vastuullisuus	40		

Kuva 1 Hiekkakivi-kuosi (Julianna Paija, 2021)

1. JOHDANTO

1.1 Työstä

Opinnäytetyöni koostuu kolmesta erilaisesta tekstiilikuosista, jotka on luotu suomalaisen vaateyrityksen, VIMMA Companyn käytettäväksi osana heidän aikuisten vaatemallistoaan. Projekti aloitettiin yhteistyössä yrityksen kanssa, mutta aikataulullisista syistä jouduin vetäytymään yhteistyöstä. Kuosit eivät siis ole tulossa varsinaiseen tuotantoon. Sain kuitenkin suunnitteluprosessin alkupuolella neuvoja ja tukea yrityksen luovalta johtajalta, Marjut Rahkolalta.

Työn kirjallisessa osiossa eli luvussa kolme pyrin löytämään vastauksen tutkimuskysymykseeni eli siihen, millaisia eroja tekstiilisuunnittelun prosessilla ja kuvitustyön suunnitteluprosessilla on keskenään. Tutkin ja käsittelen tekstiilisuunnittelun prosessia aina alan markkinakartoituksesta tuotteiden suunnitteluun, ja vertaan sitä kuvitustyön suunnitteluprosessiin. Graafisena suunnittelijana kuvitustyö on tullut minulle tutuksi ja minua kiinnostaa tutkia, vaikuttaako tekstiilille suunnittelu suunnitteluprosessin kulkuun. Kirjallisessa osiossa tutkin myös VIMMA Companya yrityksenä ja prosessin eri vaiheissa pohdin, miten työvaiheet näkyvät omassa suunnitteluprosessissani.

Luvussa neljä käyn oman suunnitteluprosessini vaiheet läpi aina alun inspiraatiosta lopullisiin kuoseihin.

1.2 Tavoitteet

Tavoitteenani on luoda kolme käyttökelpoista kuosia, jotka toimivat sekä kokonaisuutena että yksilöinä. Otan huomioon suunnitteluprosessissa VIMMA Companyn asiakaskunnan, aikaisemman kuositarjonnan sekä yleisen esteettisen linjan, josta kerron luvussa 3.4. Tavoitteenani on myös oppia lisää tekstiilisuunnittelun prosessista ja saada siitä työnäyte portfoliooni.

1.3 Lähtökohdat

Kiinnostukseni kuosisuunnittelua kohtaan on kasvanut opintojeni aikana LAB-ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutissa. Mielenkiinto vaatetusta, muotia ja tekstiilejä kohtaan kasvoi erityisen paljon harjoitteluni aikana VIMMA Companylla. Näiden kahden kiinnostuksen kohteen yhdistäminen opinnäytetyöksi tuntui mainiolta lähtökohdalta kerryttää syvempää ymmärrystä sekä kuosisuunnittelun että vaatetusalan saralta.

1.3 Aineisto

Opinnäytetyön lähdeaineistona käytän alan kirjallisuutta, asiantuntijahaastattelua sekä muutamia hyödyllisiä nettisivustoja.

Taideteollisen korkeakoulun painokangassuunnittelun lehtorina toiminut Maija Pellonpää-Forss on kirjoittanut kaksi tekstiilisuunnittelun prosessia käsittelevää teosta. Kankaanpainanta – välineet, suunnittelu, painaminen (2009) avaa kuosisuunnittelun ja kankaanpainannon prosessia aina alun inspiraatiosta lopulliseen tuotantoon ja levitykseen. Värimenetelmät II (2016) taas painottuu tekstiilisuunnittelun värjäysprosessiin, ja antaa tietoa myös työturvallisuudesta sekä ekologisuudesta tekstiilialalla.

Aalto-yliopistossa muun muassa tekstiilitekniikoita ja painokangassuunnittelua opettaneen Laura Iso-niemen teos Kuviollinen mieli (2009) avaa pintasuunnittelun prosessia ja tekotapoja.

Marimekko: Kuvioissa (2012) kertoo Marimekon omasta tekstiilisuunnitteluprosessista aina luonnosvaiheesta työpiirtämön kautta painohalliin.

Melanie Bowelsin ja Ceri Isaacin teos Digital Textile Design (2012) johdattaa lukijan digitaalisen tekstiilisuunnittelun ja kankaanpainannon pariin. Kirjassa käsitellään sekä suunnitteluprosessia, kuten luonnosvaihetta ja raportin muodostamista, että varsinaista painoprosessia digitaalisilla painokoneilla. Teos käsittelee myös digipainannon ympäristöllisiä ja taloudellisia hyötyjä.

Suomalainen taiteilija, kuvittaja ja tekstiilisuunnittelija Linda Linko antoi minulle asiantuntijahaastattelun, jossa hän avasi henkilökohtaista suhdettaan tekstiilisuunnitteluun sekä kertoi suunnitteluprosessin eri vaiheista. Linda on itsekin suunnitellut VIMMALLE useita kuoseja.

2. TOIMEKSIANTO

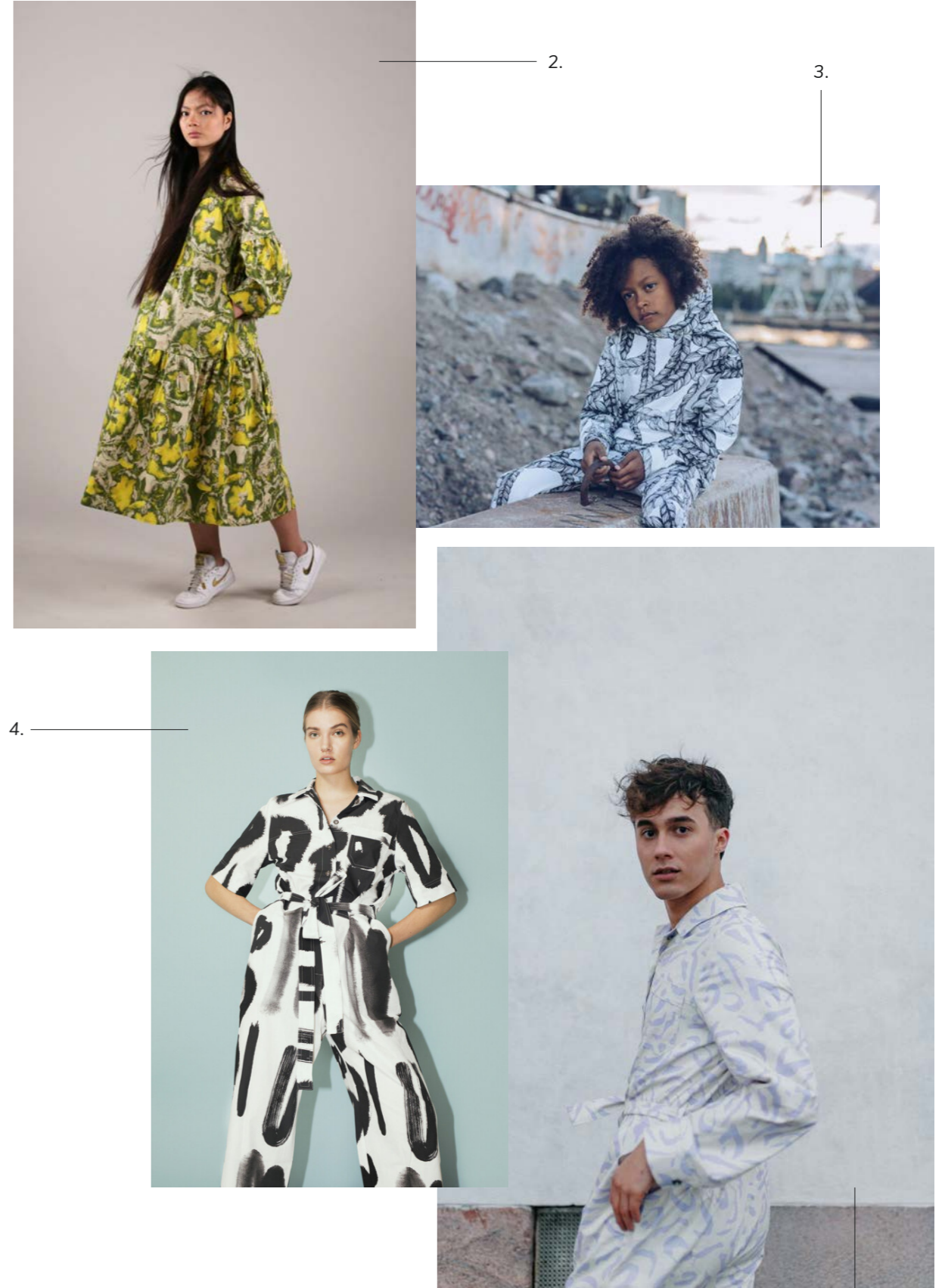
2.1 Toimeksianto

Toimeksiantoni oli suunnitella kolme kuosia suomalaisen vaatealan yrityksen, VIMMA Companyn aikuisten vaatemallistoon. VIMMA tuottaa vaatteita sekä aikuisille että lapsille, mutta omat kuosini on kohdistettu aikuisten vaatemallistoihin. Sain VIMMAN luovalta johtajalta, Marjut Rahkolalta, vapaat kädet kuosien suunnitteluun, eikä hän asettanut suunnittelun lähtökohdille erityisempiä rajoitteita.

2.2 VIMMA Company

VIMMA Companyn estetiikan brändin käyttämissä kuoseissa voisi tiivistää sanoihin leikkisä, rohkea ja monipuolinen. Brändin vaatteet erottuvat katukuvasta näyttävillä kuoseilla, joita on suunnitellut muun muassa Maija Louekari, Linda Linko ja Jenni Rope.

VIMMAN vaatteissa kuosi tuntuu olevan vähintään yhtä suurella osalla kuin itse vaatteen malli. Yksinkertaiset mallit antavat paljon kangastilaa kuosille, joten suuretkin visuaaliset muodot ovat mahdollisia kuosisuunnittelussa. Klassisia esimerkkejä VIMMAN kuoseista ovat esimerkiksi Maija Louekarin suunnittelema "Letti" (kuva 3) sekä Linda Linkon suunnittelema "Blurri" (kuva 4). Kuoseissa värikirjo on laaja ja sävyjä yhdistellään rohkeasti. Mukaan mahtuu kuitenkin myös mustavalkoisia kuoseja sekä rauhallisempia, murrettuja sävyjä. VIMMAN omassa markkinoinnissa kuoseja yhdistellään rohkealla kädellä ja leikitään vaatetuksella. VIMMAN slogan, "Don't forget to play", on siis vahvasti esillä brändin vaatteissa ja visuaalisuudessa.

2. Kalla-mekko kuosissa "Burst" (VIMMA Company, 2021)
3. Maija Louekarin "Letti"-kuosi (VIMMA Company)
4. Harri II -haalari Linda Linkon kuosissa "Blurri" (Sofia Kokkonen)
5. Harri II -haalari kuosissa "Leo" (VIMMA Company, 2021)

3.

TEKSTIILI- SUUNNITTELUN PROSESSI VS. KUVITUSTYÖN PROSESSI

3.1 Määritelmät

Tekstiilisuunnittelu on tekstiilipinnoille tapahtuvaa suunnittelua. (Pellonpää-Forss, 2009, 8).

Tässä opinnäytetyössä keskityn tekstiilisuunnittelun alalajiin eli kankaanpainantaan, joka on tekstiilipintojen kuviointimenetelmä.

Painokangassuunnittelu voidaan jakaa karkeasti kahteen osaan: jatkuvan pinnan suunnitteluun sekä yksittäisen kuvan suunnitteluun. Yksittäisten kuvien käyttö on yleisempää vaatetuksessa, ja jatkuvaa pintaa käytetään sekä vaate- että sisustuskankaissa. (Pellonpää-Forss, 2009, 10.)

Kangas on yksi esimerkki tekstiilirakenteesta. Kankaassa tekstiilirakenne on muodostettu kuiduista, jotka on kudottu yhteen kangaspuilla tai kutomakoneella. Muita tekstiilirakenteita on esimerkiksi yhdestä lankajärjestelmästä muodostuvat neuleet, sekä kuitukankaat, joissa tekstiilikuidut liitetään toisiinsa neulaamalla, huovuttamalla tai sideaineilla. (Pellonpää-Forss, 2009, 8.)

Painanta on tekniikka, jossa suunnittelun painokuvion muotoinen tekstiiliväri siirretään kankaalle. Painotekniikoita on mm. kohopainanta sekä kaaviopainanta. (Pellonpää-Forss, 2009, 8.)

Kuosi eli pintakuvio on painamalla tai kutomalla tehtyjen kuvioiden toistuva kokonaisuus. (Kielitoimiston sanakirja, 2020). Kuosi on useimmiten muodostettu **raportista**, eli kuosista rakennettu toistuva osa (Pellonpää-Forss, 2009, 153). Toistamalla raporttia säännöllisesti voidaan luoda loputtomasti toistuva pintakuvio.

Kuvitus on kuva, joka tulkitsee tai visuaalisesti selittää tiettyä aihetta, teemaa, kirjoitusta tai konseptia (Graafinen, 2015). Vaikka kuosi on kuvituksen yksi alalaji, tässä opinnäytetyössä sana "kuvitus" tarkoittaa kaikkia muita kuvitustöitä, paitsi tekstiilille tapahtuvaa kuosisuunnittelua.

3.2 Kartoitus

Pellonpää-Forssin mukaan ennen varsinaisen suunnittelutyön aloittamista on tärkeää kartoittaa tulevan tuotteen markkinatilannetta. Teolliseen tuotantoon päätyvän tuotteen tiimoilta perehdytään usein esimerkiksi trendeihin, ennusteisiin sekä kansainväliseen tarjontaan. (Pellonpää-Forss, 2009, 13.) Myös Bowels ja Isaac painottavat markkinoinhin ja trendeihin perehtymistä; tekstiilisuunnittelulla on aina ollut läheinen suhde muodin kanssa, ja kuluttajat etsivät jatkuvasti uusia tyylejä. Suunnittelijan on tärkeää olla kartalla kilpailuhenkisten markkinoiden liikkeistä ja uusista tuulista. (Bowels, Isaac, 2012, luku 2). Isoniemi muistuttaa, että globaalissa maailmassa samat muotitrendit vaikuttavat kaikkialla ja suurten muotibrändien liikkeitä löytyy ympäri maailmaa. Makumieltymyksissä on kuitenkin paikallisia eroja niin väreissä, kuvioiden koossa kuin kuosiaiheissakin (Isoniemi, 2019).

Tekstiili- ja vaateollisuudessa eri sesonkien väri- ja sisältömaailmoita suunnitellaan jo lähes kaksi vuotta ennen kuin varsinaiset tuotteet päätyvät myyntiin. Suunnitteluketjussa sekä lankateollisuus, kankaiden valmistajat että itse suunnittelijat tekevät jatkuvasti niin sanottua ennustetyötä, eli tarkkailevat ilmiöitä esimerkiksi ympäristössä, taloudessa, taide-elämässä sekä kuluttajien käyttäytymisessä. Ilmiöitä seuraamalla pyritään kartoittamaan tulevaisuuden markkinatilanteita. Monet eri alojen valmistajat seuraavat myös esimerkiksi kansainvälistä värien ennakointiverkostoa, jonka jäsenten ehdotusten pohjalta tehty ennuste pyrkii ennakoimaan noin puolentoista vuoden kuluttua vallitsevaa tilannetta väritrendien saralla. (Pellonpää-Forss, 2009, 132.)

Uusia tekstiilituotteita ilmestyy vähittäiskauppoihin myytäväksi nykyään jatkuvasti, eikä selkeitä kausimallistoja usein enää ole. Yritykset, joilla on hallussaan suunnitteluketju aina ennusteiden laatimisesta suunnitteluun, materiaalien tuottamiseen, valmistukseen sekä itse myyntiin toimivat lyhyemmällä aikajänteellä. (Pellonpää-Forss, 2009, 132.)

Tekstiilisuunnittelua edeltävä kartoitus, erityisesti markkinoinhin ja trendeihin tutustuminen, tuntuu olevan kuvittajan näkökulmasta laajempi kuin kuvitustyötä edeltävä kartoitus. Vaikka kuvitustyyleisäkin nähdään kausittaisia trendejä, muodin saralla ne vaikuttavat olevan paljon näkyvämmässä ja tärkeämmässä roolissa. Pellonpää-Forssin mukaan pukeutuminen on ihmisen tapa kertoa omista arvoistaan ja ihanteistaan (Pellonpää-Forss, 2009, 13). Vaatteessa olevan kangaskuosin voi siis olettaa olevan merkittävämmässä osassa yksittäisen ihmisen elämää, kuin esimerkiksi yksittäisen lehtikuvituksen. Kuosi tuntuu olevan paljon henkilökohtaisempi, koska käyttäjä ottaa sen ikään kuin omakseen, kuvaamaan omaa, persoonallista tyyliään, arvojaan, ajatuksiaan, jopa sen hetken tunnetiloja. Kuosin suunnittelutyö tuntuu itselleni tämän takia siis intiimimmältä kuin vaikkapa lehtikuvituksen suunnittelu; suunnitteleamalla toisille ihmisille vaatekuosia, tunnun astuvani heidän henkilökohtaiseen tilaansa. Tämä näkyy suunnittelutyössäni erityisesti nimenomaan kartoitustilanteessa; varsinaisen tutkimustyön ohella ystävien, ohikulkijoiden ja vaatekauppojen asiakkaiden vaatetuksen ja vaatekuosien seuraaminen on ollut yllättävän antoisa kartoitustapa. Pohdin kuosivalintoja erilaisilla ihmisillä ja pohdin, mitä se voisi kertoa kyseisestä ihmisestä.

VIMMAN kohdalla kartoitus tarkoittaa erityisesti VIMMAN vanhempaan kuositarjontaan perehtymistä, tämän hetken tarjonnan ja trendien tutkimista sekä VIMMAN tärkeimpien kilpailijoiden tarkastelua. Erityisesti se, millä tavalla VIMMAN omat kuosit erottuvat muista, rohkeita kuoseja tuottavista suomalaisista brändeistä, tuntuu tärkeältä. Mikä tekee VIMMAsta VIMMAN?

Brändin merkittävimmät kilpailijat ovat kartoitukseni perusteella Papu, R/H sekä Marimekko.

VIMMAN lähin kilpailija on Papu. Vuonna 2012 perustettu, naisten ja lasten vaatteita tuottava yritys pyrkii suunnittelemaan kestäviä, rohkeita ja monikäyttöisiä vaatteita, joiden hinnat ovat samaa luokkaa kuin VIMMAN vaatteet (Papu). Tuotteissa käytetään voimakkaita kuoseja, ja vaatteiden mallit ovat yksinkertaisia, saman henkisiä kuin VIMMALLA. Papun yleisilme on kuitenkin hieman rauhallisempi kuin VIMMALLA; erilaisia kuoseja on tarjolla kerralla pienempi määrä ja valikoimaa kattaa myös suuri määrä yksivärisiä vaatteita. Kuosit myös tuntuvat noudattavan tiukempaa visuaalista linjaa; kaikki tarjolla olevat kuosit ovat jokseenkin harmoniassa toistensa kanssa vähintään värityksen, joskus jopa muotokielen kanssa. VIMMALLA kuoseja taas on enemmän ja erilaisia, ja eroavat tunnelmaltaan paljonkin toisistaan. Papun yleinen visuaalinen tunnelma ja brändi on myös hieman rauhallisempi ja maanläheisempi kuin VIMMAN. Vaatteiden stailaus ja markkinointi on hienovaraisempaa ja minimalistisempaa. VIMMALLA taas kuoseja yhdistellään rohkeammin ja vaatteiden markkinointiin on otettu urbaanimpi ja rennompia ote.

R/H on naisille suunnattu, vuonna 2010 perustettu vaatemerkki (R/H), joka tuottaa yksinkertaisia mutta leikkisiä vaatteita, ja joukosta löytyy myös rohkeita ja voimakkaita kuoseja. R/H:n tuotteet liikkuvat samassa hintaluokassa, kuin VIMMAN vaatteet. R/H vaikuttaa painottavan nykyään suunnitellaan hieman enemmän itse vaatteiden malleihin ja leikkauksiin, kuin erilaisiin kuoseihin. Suurin osa mallistojen vaatteista ovat yksi- tai kaksivärisiä, ja mallistosta löytyy vain pari kuosia. R/H toimii myös kausimallistoperiaatteen mukaan, eli uudet tuotteet tulevat markkinoille aina pari kertaa vuodessa. VIMMA taas julkaisee uusia tuotteita myyntiin ilman kausiperiaatetta.

Kuva 6 R/H:n mekko kuosissa "Storm". (R/H)

Kuva 7 Papun mekko Hanna-Riikka Heikkilän kuosissa "Silence". (Papu)

VIMMAN kolmas kilpailija on Marimekko. Legendaarinen, vuonna 1951 perustettu yritys on kuuluisa omaleimaisista kuvioista ja väreistä (Marimekko). Marimekon hinta-taso on hieman korkeampi kuin VIMMalla. Valikoimasta voi löytää kymmeniä erilaisia, rohkeita ja värikkäitä kuoseja, joista erityisesti suurikokoiset, yksinkertaisilla mutta näyttävillä väriyhdistelmillä maustetut kuosit erottuvat selkeimmin. Marimekko ei VIMMAN tavoin pelkää yhdistellä erilaisia kuoseja ja antaa niiden saada eniten huomiota vaatteissa. Suurin eroavaisuus Marimekon ja VIMMAN välillä tuntuu olevan kumminkin kohdeyleisö ja inspiraation lähde yleiseen visuaaliseen tunnelmaan. Marimekon muotokieli on hillitympää, minimalistisempää ja ammentaa inspiraatiota yksinkertaisesta skandinaavisesta tyylistä sekä omista, jopa kymmeniä vuosia vanhoista kuosistaan ja malleistaan. Tuotteissa on siis vahvasti läsnä vanhojen kuosien modernit tulkinnat ja versiot. Sitä kautta Marimekon kohderyhmään kuuluu laajempi ikähaarukka ihmisiä, eli jo monta vuosikymmentä Marimekkoa käyttäneet ihmiset sekä nuoremmat, modernista tyylistä kiinnostuneet ihmiset. VIMMA taas tasapainottelee tyyliään skandinaavisen yksinkertaisuuden ja katumuodin rohkeuden ja rosoisuuden kanssa, ja sitä kautta puhuttelee nuorempaa asiakaskuntaa.

Kuva 8 Marimekon mekko kuosissa "Pauhu". (Marimekko, 2021)

3.3 Pintamateriaali

Suunnittelun lähtökohdissa tulee ottaa myös huomioon itse tekstiilipinta, jolle kankaanpainantaa ollaan tekemässä. Pohjakangas tuo kokonaisuuteen sekä visuaalisia että taktiilisia ominaisuuksia riippuen tekstiilin materiaalista sekä rakenteesta. Pohjakangas ja painomalli luovat yhdessä kokonaisuuden, joka kannattaa jo suunnitteluvaiheessa ottaa huomioon. Pohjakangas voi olla esimerkiksi kevyt ja läpikuultava tai raskaampi ja paksumpi. Joskus pintamateriaalin tuntu saattaa muuttua painamisen jälkeen; esimerkiksi digipainannan jälkeen jäykän tuntuinen kangas saattaa pehmetä. Painomallin ja pohjakankaan tulee muodostaa tasapainoinen kokonaisuus, jossa kumpikaan elementti ei nouse hallitsevasti esille toisen kustannuksella. Tasapainolla voidaan tietenkin myös leikitellä ja käyttää sitä ilmaisun tehokeinona (Pellonpää-Forss, 2009, 99, 108; Bowels, Isaac, 2012, luku 6).

Pohjakankaan raaka-aine voi olla alkuperältään joko luonnonkuitua tai synteettistä kuitua. Raaka-aine vaikuttaa kankaan käyttöominaisuuksiin. Vaatetuskankeissa käytetyimpiä luonnonkuituja ovat puuvilla, pellava sekä viskoosi. Villa ja silkki toimivat myös painokankaana, mutta ovat värjäysprosessissa haastavampi painopohjamateriaali. Synteettisistä kuiduista yleisin on polyesteri, ja sen käyttö lisääntyy jatkuvasti vaatetusteollisuudessa. (Pellonpää-Forss, 2009, 99.)

Kuvittajan näkökulmasta kangas luonnollisesti eroaa merkittävästi perinteisistä pintamateriaaleista, kuten paperista, jolle kuvitus yleensä painetaan. Bowels ja Isaac (2012, luku 1) kuvailevat, mikä paperin ja kankaan ero pintamateriaalina on; kangas ikään kuin herää henkiin aivan eri tavalla kuin paperi. Se liikkuu, heijastaa valoa, on usein läpinäkyvä tai voimakkaasti teksturoitu. Kuvitus tai valokuva, joka normaalisti painettaisiin paperille, saattaa muuttua aivan erilaiseksi, voimakkaaksi ilmaisukeinoksi tekstiilille painettuna ja vaatteeksi ommeltuna. Kuva, joka paperilla olisi konkreettinen, saattaa tekstiilissä saada uusia, vivahteikkaita ja abstrakteja ominaisuuksia (Bowels, Isaac, 2012, luku 1). Tämä on omasta mielestäni yksi kiinnostavimpia asioita tekstiilisuunnittelussa ja yksi suurimmista syistä, miksi halusin perehtyä aiheeseen.

VIMMAN tuotteissa esiintyy melko paljon erilaisia tekstiilimateriaaleja, joille kuoseja painetaan tai jopa kudotaan. Suurin osa kankaista on erilaisten raaka-aineiden yhdistelmiä, kuten polyesterin, polyamidin ja puuvillan sekoituksia. Samaa kuosia käytetään usein useissa eri materiaaleista tehdyissä vaattemalleissa. (VIMMA Company.) Linda Linko kertoo VIMMAN kanssa työskennellessään saaneen toivoa, millä kankailla näkisi kuosiansa toimivan, mutta lähtökohtaisesti kuosit päättyvät koristamaan monia erilaisia materiaaleja (Linko, 2021).

10..

9.

12.

11.

3.4 Asiakaskunta ja kohderyhmä

Painokankaan ja siitä tehtävän lopullisen tuotteen kohderyhmän määrittely auttaa Pellonpää-Forssin mukaan suunnittelutyön rajaamisessa. Esimerkiksi nuorille lapsille suunniteltu kangas eroaa nuorten aikuisten kankaista mm. painomallin sisällön, muotojen ja värien osalta. Tuotteen tilaaja saattaa määrittellä kohderyhmän hyvinkin tarkasti. Ilman konkreettista tilaajaa suunnittelija taas voi määrittellä kohderyhmän omista lähtökohdistaan. Suunnittelun lähtökohdista voi selkeyttää kuvailemalla kohderyhmään liittyviä mielikuvia visuaalisesti sekä sanallisesti vaikkapa moodboardin avulla. (Pellonpää-Forss, 2009, 102.)

Pellonpää-Forss kuvailee painokangasta eräänlaisena viestinnän välineenä. Painokankaaseen pukeutuminen kertoo käyttäjän arvoista ja ihanteista. (Pellonpää-Forss, 2009, 15.) Myös Isoniemi toteaa painokankaiden olevan oman aikakautensa kuvia. Hänen mukaansa ne siirtävät mukanaan uudelle sukupolvelle oman aikansa ajankuvan, värimaailman ja muotokielen. Ne ovat myös esimerkkejä aikakautensa tyypillisistä materiaaliratkaisuista ja teknisistä menetelmistä. (Isoniemi, 2019, 47.) Näistä syistä asiakaskunnan ja sen tarpeiden tarkka kartoitus on tärkeää. Esimerkiksi värejä valitessaan suunnittelija unohtaa tietoisesti omat värimieltymyksensä ja asettuu kohderyhmän asemaan. Onnistunut painokangas tavoittaa kohderyhmänsä, ja tuotteen painomalli, värit, laatu, pohjamateriaali sekä hinta täyttävät kohderyhmän tarpeet. (Pellonpää-Forss, 2009, 13, 131.)

VIMMAN kohderyhmänä toimii sekä aikuiset ja lapset, mutta koska omat kuosini on kohdistettu aikuisten vaatemaailmaan, rajaan kohderyhmän heihin. VIMMAN aikuisten asiakaskunta on ikähaarukaltaan varsin laaja. Markkinoinnissa näkyy eniten nuoria ja aikuisia, ikähaarukaltaan oman arvioni mukaan 18-40 vuotiaita. Yrityksen kohderyhmä tuntuu rajautuvan enemmän tyylin ja ihanteiden kuin iän mukaan. Asiakaskunta arvostaa värikkäitä kuoseja ja rohkeaa pukeutumista. Asiakkaat eivät pelkää kantaaottavia tai puhuttavia vaatteita, joissa nimenomaan kuosi on hallitseva elementti, ja vaateen malli taas taka-alalle jäävä tukielementti. VIMMAN omilla sivuilla sanotaankin, että "VIMMAN vaatteita voi parhaimmillaan käyttää vahvaan itseilmaisuun ja persoonan vahvistamiseen" ja että "pukeutuminen ei saisi koskaan olla liian vakavaa" (VIMMA Company).

Kuvittajan näkökulmasta tekstiilisuunnittelun asiakaskunnan ja kohderyhmän kartoitus on hyvin pitkälle samanlainen kuin tekstiilisuunnittelussakin. Kuvittaja tutkii asiakkaansa kohderyhmää sekä yleistä visuaalista linjaa luodakseen sille sopivan työn. Työvaihe herättää minussa samanlaista pohdintaa, jota kuvailin luvussa 3.2 (Kartoitus); kuten Pellonpää-Forss mainitsi (2009, 15), painokangas on peili käyttäjänsä ihanteista ja jopa arvoista. Painokankaasta tehty vaate saattaa olla omistajallaan käytössä jopa kymmeniä vuosia ja olla tärkeä osa ihmisen vaatekaappia. Harva yksittäinen lehtikuvitus tai julistekuvitus elää niin tiiviisti ihmisen mukana läpi elämän. Asiakaskunnan tuntemus ja sitä kautta heille sopivien ja parhaimmillaan vuosikymmeniä ilahduttavien kuosien luominen tuntuu täten olevan vielä painavammassa osassa tekstiilisuunnittelun saralla.

9. Kalla II -mekon materiaali on joustava puuvillakangas, eli 95% puuvillaa ja 5% elastaania. (VIMMA Company, 2021)

10. Harri II -haalarin materiaali on elastaani twilli, eli 96% puuvillaa ja 4% spandexia. (VIMMA Company, 2021)

11. Aina-housut ovat jacquard-kangasta, eli 73% puuvillaa, 20% polyesteria, 5% asetaattia ja 2% metallikuitua (VIMMA Company, 2021)

12. Tuuva-mekko on kudottua viskoosikangasta, eli 100% viskoosia. (VIMMA Company, 2021)

Kuva 13 Vimman kohdeyleisön ytimessä ovat aikuiset, jotka yhdistelevät voimakkaita kuoseja ja rohkeaa katu-tyyliä. (VIMMA Company, 2021)

3.5 Tilaaja ja aikataulus

Suunnittelun aihe- ja värimaailma valikoituu tilaajan ja suunnittelijan yhteistyönä (Pellonpää-Fors, 2009, 103). Bowelsin ja Isaacin, Pellonpää-Forssin sekä Isoniemen mukaan ideoita ja ajatuksia voidaan konkretisoida tilaajan ja suunnittelijan välillä ideasivun eli moodboardin avulla. Se visualisoi suunnittelutyön teeman ja tuo esiin sen pääpiirteet. Isoniemen mukaan yksi moodboardin tärkeimpiä tehtäviä on rajata konteksti, jossa on tarkoitus toimia. Suunnittelija kerää mielikuvaansa liittyviä kuvia, tunnelmia, muotoja, värejä, suhteita ja tekstuureita, joita aikoo suunnittelutyössään seurata, ja kokoaa ne moodboardiksi, jonka voi sitten esitellä tilaajalle. (Isoniemi, 2019, 81.) Suunnittelija ja tilaaja pohivat yhdessä vaihtoehtoja ja valitsevat muutamia visuaalisia linjauksia, joiden kautta suunnittelija voi aloittaa työnsä (Pellonpää-Fors, 2009, 103). Bowels ja Isaac muistuttavat, että inspiraatiomateriaalin määrää ei kannata aliarvioida; mitä enemmän tutkimusmateriaalia suunnittelija kerää, sitä syvemmin ideoita ja konsepteja on mahdollista kehittää. Tutkimusmateriaalin ja siitä rakennetun moodboardin avulla voi myös seurata idean kehittymistä alkuperäisestä ideasta lopulliseen muotoonsa, ja sen pariin voi aina palata työn edetessä. (Bowels ja Isaac, 2012, luku 2)

Jos freelancesuunnittelijan suhde tilaajaan on läheinen, hän voi parhaassa tapauksessa päästä vaikuttamaan myös suunnittelutyön jälkeisiin vaiheisiin, kuten valitsemaan painovärien sävyjä, joilla kuosi painetaan kankaaseen. Aikataulus taas luo työskentelylle selkärangan. Välitapaamiset tilaajan kanssa työskentelyn lomassa kannattaa sopia etukäteen. (Pellonpää-Fors, 2009, 103.)

Kuvittajan prosessi tilaajan kanssa etenee varsin samaan tapaan kuin tekstiilisuunnittelun prosessissa. Moodboard on erittäin yleinen ja käytetty työtapo oikeastaan kaikessa visuaalisessa työssä, ja se pätee myös kuvitukseen. Asiakkaan kanssa sujuva kommunikointi ja työskentely on kuvitusprosessissa myös välttämätöntä, ja moodboard on omiaan helpottamaan niitä. Linda Linko kertoo kommunikoinnin olleen asiakkaan, muun muassa VIMMAN, kanssa yleensä hyvin rentoa ja avointa:

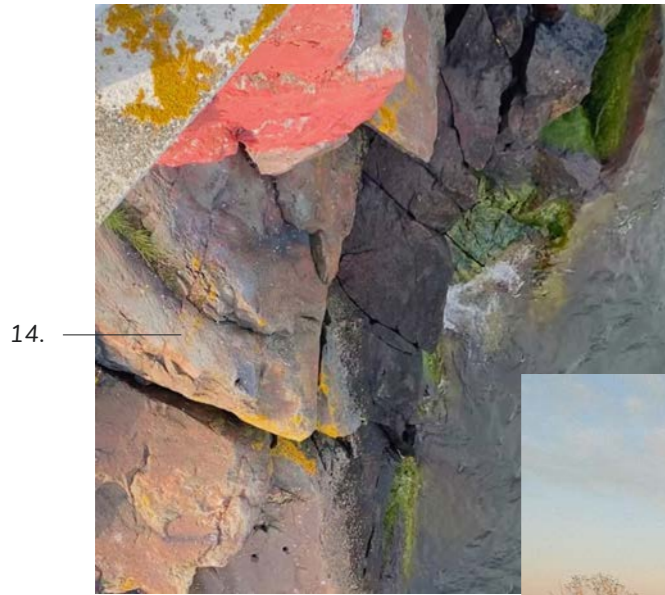
“Useimmiten mietimme yhdessä, mitä olisi kiva tehdä, ja mistä olemme inspiroituneet viimeaikoina. Lähettelemme puolin ja toisin kuvia; ne voivat olla jotain lomamatkoilta räpsittyjä kuvia väriläiskistä, tai omia kokeilujani ja ideoitani studioilta. Yleensä teen sitten tämän pohjalta kuosiehdotuksen, ja keskustellaan väreistä ja skaalasta, tai mitä kankaasta olisi kiva tehdä. VIMMAllahan on omat mallistot ja mallit, joten pyörää ei joka kerta tarvitse keksiä uudestaan. Kuosiehdotus voi mennä ensimmäisellä kerralla nappiin, mutta yleensä säädetään vielä skaalaa ja värejä, ehkä jopa elementtejä yhdessä.” (Linko, 2021.)

Linkon kertoman perusteella vaikuttaa siltä, että tekstiilisuunnittelun prosessissa kuosien ideointi ja koko projektin aloitus voi lähteä liikkeelle melko kevyeltäkin pohjalta. Usein kuvitustyöt lähtevät liikkeelle nimenomaan asiakkaan spesifistä tarpeesta; lehtiartikkeli tarvitsee aiheeseen sopivan kuvituksen, yrityksen Instagram-tili taas markkinointimateriaaliin sopivan kuvan. VIMMAN kanssa inspiraatio kuosista ei välttämättä lähde liikkeelle tarkoista väri-, muoto- tai aihetarpeista, vaan yleisestä inspiraatiosta ja tekemisen ilosta. Tämä oli myös oma kokemukseni VIMMAN kanssa; Marjut Rahkola ei asettanut suunnittelulle erityisiä raameja, vaan sain vapaasti etsiä inspiraatiota ja esitellä koostamani moodboardin, josta prosessi sitten lähti liikkeelle.

Myös aikataulus ja sen hallinta toimii kuvitusprosessissa samaan tapaan kuin tekstiilisuunnittelun prosessissa. Työlle asetetaan määräaika ja valmistumispäivä, ja useimmiten myös sovitaan, kuinka

monta välitapaamista tai luonnostenlähetyskertaa on ennen lopullisen kuvituksen valmistumista.

Koska kuosini eivät mene tuotantoon eikä opinnäytetyötäni luoda virallisessa yhteistyössä VIMMAN kanssa, varsinaista aikataulua omalle tekstiilisuunnitteluprosessilleni ei olla sovittu yrityksen kanssa.

14.

16.

17.

15.

Kuvat 14-17 Vimma julkaisee omalla Instagram-tilillään asukuvien lisäksi myös omaa inspiraatiomateriaaliaan, esimerkiksi Kööpenhaminan muotiviikoilta otettuja kuvia inspiroivista tyyleistä sekä kuvia luonnon muodoista ja väreistä. Tili toimii siis eräänlaisena moodboardina sekä yrityksille että sen seuraajille.

Kuvat 14 ja 17 Vimma Company, 2021

Kuvat 15 ja 16 Eeva Marly, 2021

3.6 Käyttötarkoitus

Painokangasta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon kankaan käyttötarkoitus, eli se, millaiseen muotoon tai malliin kangas tullaan leikkaamaan ja millaisille pinnoille se asettuu. Painomallia tulisikin tarkastella tasaisin väliajoin jo suunnitteluvaiheessa siinä asennossa, jossa se tulee käytännössä olemaan. Vaatetuskangasta on tärkeää katsella valmiina kolmiulotteisena tuotteena, joka asettuu ihmiskehon ympärille. (Pellonpää-Forss, 2009, 108.)

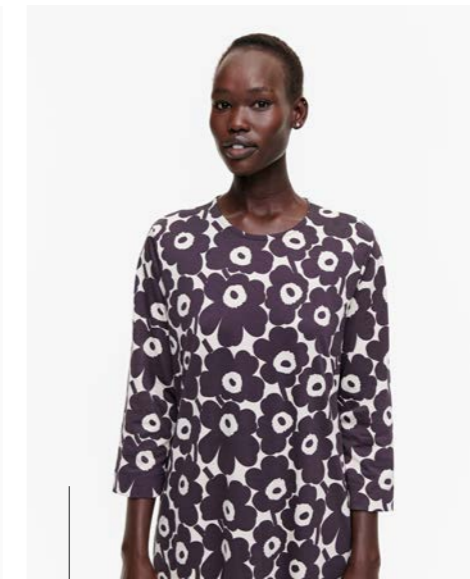
Erilaiset pintakuviot käyttäytyvät vaatemalleissa eri tavoin. Kuviolliset kankaat on perinteisesti pyritty leikkaamaan siten, että lopulliset vaatekappaleet ovat keskenään mahdollisimman samanlaisia. Nykyään on myös yleistä työstää suurikuvioista painokangasta niin, että jokaisesta vaatekappaleesta tulee uniikki kuvioiden asettumistavasta riippuen. (Pellonpää-Forss, 2009, 108.)

Kuvittajan tulee myös ottaa kuvitustyön käyttötarkoitus tarkasti huomioon. Pienen, digitaaliselle alustalle tarkoitettujen kuvituksen suunnittelu eroaa esimerkiksi seinän kokoisen muraalin suunnittelusta. Kuvitus on kuitenkin useimmiten kaksiulotteinen kuva, jolloin siinä ei tarvitse ottaa samanlaisia, kolmiulotteisen tuotteen aspekteja huomioon kuin tekstiilisuunnittelussa, kuten Pellonpää-Forss (2009, 108) mainitsi. Myös Linda Linko muistuttaa erilaisista pikkuhuomioista, joita kannattaa ottaa huomioon suunnittelutyössä, kun kuosi on tulossa käyttöön vaatekankaalle. Hänen mukaansa kannattaa välttää liian hektisiä printtejä yläosavaatteisiin. (Linko, 2021.)

VIMMA pyrkii vähentämään painokankaiden leikkaamisesta syntyvää leikkuujätettä tekemällä mahdollisimman tiiviit leikkaussuunnitelmat (VIMMA Company). Tämä tarkoittaa sitä, että jokainen tuote saa käytännössä uniikin ilmeen, aivan kuten Pellonpää-Forss (2009, 108) mainitsi. Omasta mielestäni asiassa on pelkkiä hyviä puolia; ympäristöllinen hyöty on aivan ilmeinen, mutta näen vaateen uniikin kuvioinnin myös myyntivalttina. Asiakas voi parhaimmillaan valita jo ostovaiheessa vaatteesta juuri sellaisen kappaleen ja version, jossa kuosi on asettunut vaatteelle omaa silmää miellyttävällä tavalla. Tunneside vaatteeseen sidotaan siis jo kaupassa. Ainutlaatuisesta vaatteesta tulee pukijalleen käytön myötä tuttu ja oma, vaikka samasta kuosista tehty vaate tulisikin vastaan jonkun muun päälle puettuna.

18.

19.

20.

Marimekon "Unikko"-kuosi on hyvä esimerkki kuosin eri käyttötarkoituksista.

Kuosi keskustelelee eri tuotteiden kanssa eri tavoin.

Kuva 18 Kylpytakki kuosissa "Suur Unikko" (Marimekko, 2021)

Kuva 19 Riippumatton-mekko kuosissa "Mini Unikko" (Marimekko, 2021)

Kuva 20 Tyynynpäällinen kuosissa "Pieni Unikko" (Marimekko, 2021)

3.7 Inspiraatio ja luonnokset

Inspiraatio pintakuviolle voi löytyä monenlaisesta lähteestä. Ensimmäinen idea voi syntyä suunnittelijan henkilökohtaisista ajatuksista tai kokemuksista, tai se saattaa olla kaupallisen tilaajan visio tai toive. Inspiraatiota voi ammentaa myös muiden taiteenalojen tuotoksista, kuten klassisesta taiteesta, kirjallisuudesta tai musiikista. Oli lähde mikä hyvänsä, aiheen perinpohjainen tutkimus on hyvin tärkeää ennen varsinaisen suunnitteluprosessin aloittamista. (Bowels, Isaac, 2012, luku 2.)

Pellonpää-Forssin mukaan tilaajan ja suunnittelijan yhdessä sopimien linjojen ja ideoiden työstäminen mielikuvaa vastaavaksi painomalliksi on suunnittelijan näkökulmasta prosessin tärkein ja antoisin työvaihe. Suunnittelijan mielessä kypsynyt aihe voidaan tuoda visuaalisesti eloon monin eri menetelmin. Hän havainnoi ympäristöään ja tallentaa havaintojaan suunnittelumateriaaliksi. (Pellonpää-Forss, 2009, 102,103.) Jokaisella suunnittelijalla on oma tapansa luonnostella, mutta yhdistävinä tekijöinä toimivat tekevät kädet ja lennokas mieli. Ne ovat kaikkien kuvioiden alku. (Härkäpää, M. ym, 2012, 38.)

Pellonpää-Forss muistuttaa, että luonnosteluvaiheessa tulee ottaa huomioon pohjan ja kuvion suhde. Suunnittelija pyrkii löytämään sopivan tasapainon kuvion ja pohjan määrällisen suhteen ja tiheyden välillä. Joissain tapauksissa joko itse kuvio tai pohja nousee painokankaan dominoivaksi elementiksi, joskus taas kuvio ja pohja ovat tasavertaisia suunnitteluelementtejä. Pinnan rytmi löytyy ja rakentuu näitä suhteita muuttamalla. (Pellonpää-Forss, 2009, 112.)

Myös kuvitusprosessissa inspiraatio- ja luonnosvaihe on tekijälle yksi antoisimmista työvaiheista. Samaan tapaan kuin tekstiilisuunnittelussa, tilaajan ja suunnittelijan visio alkaa tässä vaiheessa prosessia konkretisoitua, ja suunnittelija saa kokeilla erilaisia lähestymistapoja aihetta kohtaan.

3.8 Välineet

Pellonpää-Forssin mukaan suunnittelijalla on usein käytössään paljon erilaisia luonnostelu- ja työvälineitä, joilla saadaan aikaan monenlaista jälkeä. Suunnittelija valitsee työskentelyynsä sopivat ilmaisuvälineet, joilla mielessä oleva visio voidaan parhaiten toteuttaa. Perinteisiä välineitä ja tekniikoita ovat esimerkiksi kynät, siveltimet, vahaliidut, huopakynät sekä erilaiset maalit. (Pellonpää-Forss, 2009, 112.)

Digitoituneessa työskentelyssä oman kädenjäljen säilyttäminen kuoseissa nousee isoksi teemaksi luonnosteluvaiheessa. Pellonpää-Forss muistuttaa, että tietokone ja eri ohjelmat toimivat vain apuvälineinä ja painomallin ulkonäkö ja sisältö ovat suunnittelijan oman vision ja persoonallisen kädenjäljen tuotosta (Pellonpää-Forss, 2009, 112). Bowels ja Isaac ovat samoilla linjoilla; heidän mukaansa erityisesti digiajassa suunnittelijan on tärkeää löytää ja säilyttää oma ”käsialansa” luonnostelemalla käsin, ja kuvanmuokkausohjelmat ovat omiaan ainoastaan korostamaan suunnittelijan omalaatuista kädenjälkeä. Luonnosten jatkotyöstäminen tietokoneella vaatii perinpohjaista ymmärrystä kuvankäsittelyohjelmien erilaisista toiminnoista ja työkaluista, jotta kuosin lopullisessa muodossa säilyy suunnittelijan alkuperäinen kädenjälki. Bowelsin ja Isaacin mukaan suunnittelijalta vaaditaan taitoa, jotta tietokoneella valmiiksi kuosiksi asetellut elementit näyttäisivät luontevalta kokonaisuudelta. (Bowels, Isaac, 2012, luku 4.)

Tekstiilisuunnittelun prosessissa välineet ovat hyvin pitkälle samoja, kuin kuvitustyön prosessissa. Sekä tekstiilisuunnittelussa että kuvitustyössä fyysiset työvälineet sekä jatkotyöstössä käytettävät

kuvankäsittelyohjelmat ovat käytännössä samoja. Myös Linda Linko on samoilla linjoilla:

”Kuviosuunnitteluun on varmasti olemassa joku ohjelma, mutta se ei ole saamattomuuteni vuoksi löytänyt tietään tietokoneeseeni. Käytän siis ihan samoja tekniikoita ja metodeja kuin kaikissa muissakin töissäni kuvittajana.” (Linko, 2021)

VIMMAN kuositarjonnassa suunnittelijoiden oma kädenjälki on vahvasti läsnä. Vaikka kuosien suunnittelutekniikoita edustettuna suuri määrä, yhdistävänä tekijänä näkyy omaperäinen viiva, orgaaninen kädenjälki ja epätäydellisyyksien luoma viehätys ja uniikkisuus. ”Love”-kuosissa (kuva 21) näkyy suunnittelijan oma käsiala, ”Yö”-kuosissa (kuva 22) taas on säilytetty autenttinen, roiskitun maalin tuntu.

Kuva 21 Harri II -haalari kuosissa ”Love”.
(VIMMA Company, 2021)

Kuva 22 Kalla II -mekko kuosissa ”Yö”.
(VIMMA Company, 2021)

3.9 Värit

Painetussa kankaassa väri on elementti, jonka katsoja rekisteröi ensimmäisenä. Ihmisten värimieltymykset ovat subjektiivisia. Ihmiset päätyvät usein valitsemaan tuotteita mieliväreissään, olivat ne sitten vaatteita tai sisustustekstiileitä. (Pellonpää-Forss, 2009, 131.)

Käytössä olevien värien määrä on käytännössä rajaton. Yleinen värioppi toimii hyvänä suunnittelijan tukena esimerkiksi väriyhdistelmiä luodessa. (Pellonpää-Forss, 2009, 132.)

Värien rinnastus sekä niiden keskinäiset suhteet ovat tärkeä osa painokangassuunnittelua. Värivalinnoilla suunnittelija pystyy säädellä painokankaan koko yleistunnelmaa, esimerkiksi mallin rauhallisuutta tai levottomuutta. Värivalinnoilla voidaan korostaa haluttuja elementtejä ja työntää toisia takalalle. Toistamalla yhtä elementtiä saman sävyisenä tummana ja vaaleana syntyy tilallinen vaikutelma. Väreillä voidaan luoda myös kolmiulotteisuutta, esimerkiksi kylmien ja lämpimien sävyjen vaihtelulla. (Pellonpää-Forss, 2009, 134, 137.)

Isoniemi muistuttaa, että väritrendit ja väri ovat aikaan sidonnaisia. Menneiden vuosikymmenten värimaailman yhdistäminen 2020-luvun painokuosiin voi olla yllättävä ja tuoda sekä väreistä että muotokielestä aivan uusia puolia esiin. (Isoniemi, 2019, 48.) Linda Linko taas kehottaa harkitsemaan tarkkaan ihonväriksi tulkittavien sävyjen käyttöä kankaalla (Linko, 2021).

VIMMAN värimaailma on erittäin laaja ja vaihteleva. Tuotteita ja kuoseja tutkiessa käy nopeasti selväksi, että yritys ei rajoita tai valitse kuoseja värityksen mukaan, vaan kaikenlaiset värimaailmat ovat tervetulleita. Monivärisiä ja vilkkaita kuoseja tasapainottaa yksi- tai kaksiväriset sekä mustavalkoiset kuosit, ja kirkkaiden neonvärien rinnalta löytyy myös hyvin maanläheisiä sävyjä, kuten pehmeää hiekanruskeaa ja khakinvihreää. Yhdestä kuosista tehdään joskus useampia väriverzioita. Laajasta väripaletista voisi päätellä, että VIMMA ei erityisemmin pitäydy trendiväreissä tai ainakaan anna niiden rajoittaa omaa tekemistään. Näin he toteavat myös itse nettisivuillaan: ”VIMMAa ohjaa intuitio, ei muoti” (VIMMA Company). Tämä antaa suunnittelijalle paljon vapautta kuosien värien suhteen.

Lukuisat muotijulkaisut seuraavat jatkuvasti väritrendejä ja pyrkivät ennustamaan tulevien sesonkien suosikkivärejä. Yksi merkittävimmistä värien kanssa työskentelevästä tahosta on Pantone. Yritys on monelle luovan alan tekijälle tuttu muun muassa värijärjestelmästä ja vuoden väristään, mutta yrityksen alla toimii myös The Pantone Color Institute, joka ennustaa vuosittain muotiteollisuuden trendivärejä, joita suurten muotitalojen voidaan olettaa käyttävän tulevana kuukausina tai joita on jo nähty muotinäytöksissä. Pantonen ennuste perustuen Lontoon muotiviikkojen Syksy/Talvi 2021/2022 -näytöksiin oli, että tämän kauden väripaletti sekoittaa leikkisiä ja käytännöllisiä värejä ja ottaa modernin ja urbaanin näkökulman luonnon väreihin. Pehmeät luonnonsävyt yhdisteltynä uusin tavoin vahvistavat ihmisen yhteyttä luontoon. Pantone oli listannut 14 tämän kauden sävyä, joista löytyi muun muassa rusehtava oranssi, vaaleanpunainen, kirkkaanpunainen, taivaansininen, oliivinvihreä sekä keskiharmaa. (Pressman, 2021.)

Eräs kiinnostava, erityisesti muoti- ja tekstiilialalla käytettävä väriperiaate on niin sanottu color-blocking -tekniikka. Tavoitteena on luoda kiinnostavia vaatteita ja asukokonaisuuksia, joissa värit ovat tärkeimmässä osassa. Tekniikan peruseriaate on se, että väriympyrästä valitaan kaksi tai kolme erilaista väriä, perinteisesti vastavärejä, joita käytetään vaatteessa tai asukokonaisuuksissa suurilla

pinoilla. Vaatekappaleet ovat usein tasavärisiä, mutta myös suurikuvioisia kuoseja käytetään color-blocking -pukeutumisessa. Color-blocking -periaatteella suunniteltuja vaatteita pidetään rohkeina ja erottuvina, sillä väriyhdistelmät ovat usein silmiinpistäviä ja epätavanomaisia, ja rajakontrastissa eli vierekkäin asetettuna vastavärit korostavat toisiaan. (Wikipedia 2021.) Koin tämän suunnittelutavan kiehtovana ja eräällä tapaa tutun oloisena tekniikkana. Kuvitusta tehdessä väripaletini on usein melko rajattu, ja vastaväreillä tai muilla epätavallisilla väriyhdistelmillä kuvitukseen saa luotua kiinnostavaa dynamiikkaa. Tavoitteenani onkin pyrkiä hyödyntämään tätä tekniikkaa myös ainakin yhdessä kuoseistani. Color-blockingia käytetään runsaasti myös VIMMAN kuoseissa sekä vaatteiden stailauksessa (kuvat 24 ja 25).

Värisuunnittelu kuvitustyössä toimii hyvin pitkälle samalla tavalla kuin tekstiilisuunnittelussa. Värit, niiden lainalaisuudet ja tavat joilla ihminen kokee ja tulkitsee niitä, toimivat samaan tapaan kummassakin prosessissa. Merkittävin ero löytyy mielestäni trendeistä; vaikka kuvituksien värimaailmassa varmasti nähdään erilaisia trendiaaltoja, sekä värivalinnoissa että niiden käyttötavoissa, kuvittajien ei mielestäni silti tarvitse seurata vallalla olevia väritrendejä aivan niin tarkasti kuin tekstiilialan suunnittelijoiden. Niin kuin aiemmin jo pohdin, yksittäiset kuvitukset harvoin pääsevät yhtä merkittävään osaan yhden ihmisen elämää kuin vaatekappaleet. Vaikka asiakas pitäisi esimerkiksi lehtikuvituksesta ja kokisi sen värimaailmaltaan erittäin miellyttäväksi ja oman maun mukaiseksi, kuvituksen voidaan olettaa olevan vähemmän merkittävä peili henkilön ihanteille ja arvomaailmalle kuin hänen lempivaatteensa parhaimmillaan voi olla.

Kuva 23 Pantonen sivuilla julkaistuja, Lontoon muotiviikkojen Syksy/Talvi 2021/2022 -näytöksistä poimittuja värisävyjä. (Pantone, 2021)

Kuva 24 VIMMA Companyn Taika -neule kuosissa "Tanssi". (VIMMA Company, 2021)

Kuva 25 VIMMA käyttää sekä kuoseissaan että stailauksessaan paljon color-blocking -menetelmää. Taimi -neule kuosissa "Vinoruutu". (VIMMA Company, 2021)

3.10 Muotokieli & rytmi

Painokangaskuosi muodostuu orgaanisista ja geometrisista sommitteluelementeistä ja niiden asetelusta suhteessa toisiinsa ja välitilaan. Kuosin tunnelmaa voidaan säädellä muuttamalla elementtien kokoa, muotoa, suuntaa sekä tiheyttä; suuret tai voimakkaan väriset elementit koetaan lähellä oleviksi ja pienet ja vaaleat taas etäisiksi; pehmeät ja pyöreät muodot koetaan rauhallisiksi ja ystävällisiksi, kulmikkaat ja terävät muodot vastaavasti levottomiksi. Saman elementin toistaminen eri kokoisena luo perspektiivivaikutelman; isommat elementit aistitaan lähempänä oleviksi kuin pienet. Perspektiivivaikutelmaa voidaan synnyttää myös värivalinnoilla. (Pellonpää-Forss, 2009, 126.) Linda Linko kertoo, että hänen mielestään tekstiilisuunnittelussa skaala ja värimaailma ovat "kaiken A ja O". (Linko, 2021)

Kuosin rytmi syntyy elementtien suunnasta ja tiheydestä suhteessa välitilaan sekä toisiin elementteihin. Kuosi voi kasvaa ylös, alas, oikealle, vasemmalle, diagonaalisesti tai joka suuntaan. Yhteen suuntaan kasvavassa kuosissa (kuva 26) elementit kasvavat esimerkiksi alhaalta ylös, ja kankaalla on silloin ns. yksi oikea katselusuunta. Kaksisuuntaisessa painomallissa (kuvat 27 ja 28) kuosi kasvaa kahteen suuntaan siten, että kangasta voidaan käyttää myös ylösalaisin. Yleisin vaatekankaissa käytettävä kuosimalli on kaikkiin suuntiin vapaasti kasvava (kuva 29), jolloin kangasta voidaan leikata kuosin rajoittamatta kaavojen asetelua. (Pellonpää-Forss, 2009, 126.)

Kuva 26 Marimekon "Ketunmarja"-kuosi (Marimekko, 2021)

Kuva 27 Marimekon "Jokuraita"-kuosi (Marimekko, 2021)

Kuva 28 Marimekon "Kaivo"-kuosi (Marimekko, 2021)

Kuva 29 Marimekon "Alku"-kuosi (Marimekko, 2021)

Elementtien tiheys ja sen vaihtelu korostaa kuosin rytmii. Muuttamalla elementtien toistumisjärjestyttä ja -tiheyttä voidaan luoda vapaasti liikkuvia tai sidottuja pintoja, liikettä, syvyyksivaikutelmaa, suuntaa sekä valo- ja varjoaikutelmia. Mitä tiheämmin elementit sijoitetaan suhteessa toisiinsa ja mitä vähemmän erilaisia elementtejä on, sitä haastavampaa tasapainoisen lopputuloksen aikaansaaaminen on. Kuosi voi rakentua yhdestä ainoasta tai lukemattoman monesta muotoelementistä. (Pellonpää-Forss, 2009, 126.)

Lähtökohtaisesti muotoelementit koetaan ns. aktiivisena elementtinä ja välitila taas passiivisena taustana itse kuviolle. Aktiivisina koettavat muotoelementit muodostavat aktiivisen mallin. Kun taustan väriset kuviot nousevat aktiivisiksi elementeiksi ja itse painettu alue jää passiiviseen rooliin, puhutaan negatiivisesta painomallista. (Pellonpää-Forss, 2009, 129.)

Visuaaliset muotoelementit kantavat aina mukanaan viestiä, oli se suunnittelijan toive tai ei. Ihminen tulkitsee kuvioita perustuen esimerkiksi aikaisempiin kokemuksiin ja esityskontekstiin. Isoniemen mukaan kuvioiden abstraktisuus antaa kuosin katsojalle mahdollisuuden tulkita kuosia haluamallaan tavalla, irrallaan tekijän alkuperäisestä ideasta. Hän kertoo esimerkiksi koulutuksen, mielikuvituksen ja mielen kyvyn liikkua vapaasti vaikuttavan tapaan, jolla ihminen hahmottaa kuvioita. (Isoniemi, 2019, 69, 100.) Ihmisen perushavainnointikyvyt eli hahmolait vaikuttavat siihen, miten katsoja tulkitsee kuoseissa nähtäviä muotoja. Esimerkiksi sulkeutuvuuden lain mukaan ihminen vertaa havaintojaan jo aivoissa oleviin käsitteisiin, ja pyrkii muodostamaan näkemästään tuttuja käsitteitä tai rakenteita täyttämällä puuttuvia osia. (Heikkinen 2016.) Suunnittelijan kannattaa ottaa näitä tekijöitä huomioon suunnitteluprosessissaan ja pohtia, millaisia erilaisia konnotaatioita kuosin muodot saattavat herättää. Linda Linko painottaa tätä huomiota suunnitteluprosessissa, ja kehottaa suunnittelijaa ”varomaan muotoja ja väryhdistelmiä jotka väärään paikkaan leikkaantuneena antavat ei-toivotun viestin” (Linko, 2021). Isoniemi kuitenkin muistuttaa, että kyky antaa asioille uusia merkityksiä on rikkaus, kun luo kuvioita ja muodostaa niistä pintoja (Isoniemi, 2019, 71).

Isoniemen mukaan muotoelementtien ja varsinaisen tuotteen yhdistäminen oivaltavalla tavalla voi tuoda lisäarvoa tuotteelle. Kiinnostavat muodot voivat auttaa tuotetta kommunikoimaan ympäristön kanssa tuoreella ja yllättävällä tavalla. Tämä vaatii hänen mukaansa suunnittelijalta kuvanlukutaitoa ja tyyliä. Kyky antaa kuvioille uusia merkityksiä ja liittää niitä yllättäviinkin tuotteisiin on yksi keskeinen taito kuosisuunnittelussa. (Isoniemi, 2009, 57.)

Samanlaiset lainalaisuudet muotoelementtien koossa, muodossa, suunnassa ja tiheydessä pätevät myös kuvituksissa. Vaikka yksittäiset kuvitukset saattavat parhaimmillaan olla hyvinkin yksityiskohdaisia ja konkreettisia verrattuna usein yksinkertaistettuihin pintakuoseihin, niiden suunnittelussa kannattaa mielestäni ottaa sama muodon teoria huomioon. Ihminen tulkitsee ja tarkastelee kuvituksia ja niiden muotoja, ja sitä kautta luo käsityksiä kuvitusten tunnelmasta sekä viestistä ja vertailee niitä tuttuihin käsitteisiin. Sama sisältö ja tarina voidaan kertoa moneen eri tapaan käyttämällä erilaisia muotoja; pehmeistä ja pyöreistä muodostettu kuvitus vaikkapa ihmishahmosta antaa aivan erilaisen kuvan hahmon luonteesta tai toiminnasta, kuin terävistä ja kulmikkaista muodoista suunniteltu hahmo.

3.11 Tuotekokonaisuudet & kuosiparit

Painokankaista muodostetaan usein kuosipareja, kokoelmia tai tuotekokonaisuuksia, joiden avulla voidaan luoda esimerkiksi yhtenäisiä vaatemallistoja. Kokonaisuuden synnyttäviä tekijöitä ovat esimerkiksi kuosien yhtenäinen muotokieli sekä värytys. Kuosien välistä dynamiikkaa voidaan säädellä esimerkiksi kuvioiden ja välitilan suhteella, kuvioiden koon ja rytmien vaihtelulla, kuosin staattisuudella ja liikkeellä sekä positiivin ja negatiivin käytöllä. (Pellonpää-Forss, 2009, 137.)

Tuotekokonaisuuksissa kuosien on oltava tarpeeksi erilaisia, jotta ne eivät kilpaile keskenään, mutta tarpeeksi kiinnostavia, jotta kuosi toimii myös yksinään. Kokonaisuuden voi koota esimerkiksi yhdistämällä voimakkaan ja eniten huomiota herättävän pääkuosin, sen kanssa yhteensopivan mutta sivuroolissa pysyttelevän sivukuosin sekä näitä kahta täydentävän, vähäeleisen kuosin. Pääkuosi voi nousta esiin muotokielenä tai rikkaan värytyksensä puolesta, ja sivukuosien värypaletti tai muotokieli voidaan luoda esimerkiksi poimimalla pääkuosista värejä tai muotoja, joita yksinkertaistamalla saadaan yhteensopivia mutta hillitympiä pintoja. (Pellonpää-Forss, 2009, 137.)

VIMMAlla kuosien perusteella rakentuvat tuotekokonaisuudet muodostuvat lähinnä yhden kuosin erilaisilla versioilla. Monesta kuosista löytyy useampi versio, jossa pintakuviota toistetaan eri skaalalla ja eri väreissä. Kuosin tunnelmaa voidaan muuttaa voimakkaastikin tekemällä siitä eri versio toisentalle kankaalle. Tuotekokonaisuuksia luodaan VIMMAlla myös valitsemalla värimaailma, jonka perusteella vanhoja kuoseja herätetään uudella tavalla henkiin. Esimerkiksi neonväreissä tuotettu ”Kiinanruusu”-kuosi muodostaa sävähdyttävän tuoteparin (kuvat 30 ja 31). (VIMMA Company.)

Kuva 30 ”Kiinanruusu”-kuosi neonvihreänä. (VIMMA Company, 2021)

Kuva 31 ”Kiinanruusu”-kuosi neonpunaisena. (VIMMA Company, 2021)

3.12 Raportti

Sekä Pellonpää-Forss että Bowelsin ja Isaacin painottavat, että raportin rakennus on yksi tekstiilisuunnitteluprosessin tärkeimmistä vaiheista. Valmiista, sommitteluelementeistä koostuvasta pinnasta muodostetaan raportti, eli toistuva pinnan osa. Kun osia toistetaan raporttirakenteen mukaisesti, syntyy jatkuva ja saumaton pinta, josta yksittäinen pinnan osa ei ensi silmäyksellä erotu. Tapoja rakentaa raportti on monia, ja omaan työhön sopiva tapa valitaan suunnitteluelementtien ominaisuuksien, kuten muodon, koon, suunnan sekä värien perusteella. Bowelsin ja Isaacin mukaan suunnittelijan on erittäin tärkeää ymmärtää erilaisten raporttimuotojen lainalaisuudet ja kuinka ne vaikuttavat kuosin lopulliseen ulkomuotoon. (Pellonpää-Forss, 2009, 153; Bowels, Isaac, 2012, luku 3.)

Raporttimuodot voidaan jakaa karkeasti kahteen erilaiseen kategoriaan: suora raportti (eng. block repeat) (kuva 32) ja nouseva raportti (eng. half-drop repeat) (kuva 33). Kaikki perinteisillä painomenetelmillä tuotetut pintakuviot voidaan jakaa jompaankumpaan kategoriaan. Suora raportti on sivuttain ja päällekkäin suoraan toistuva, suorakulmaiseen tukiruudukkoon sovitettu raportti. Esimerkiksi shakkikuviot, ruudut ja raidat ovat suoraan raporttiin rakennettuja. Nouseva raportti siirtymä tapahtuu joko korkeus- tai leveyssuuntaan, ja siirtymän määrä valitaan aina kullekin kuosille sopivaksi. Nousevan raportin tukiruudukko on diagonaalisesti nouseva. Esimerkkejä nousevaan raporttiin rakennetuista kuoseista ovat mm. polkkakuvio tai klassinen tiilikuvio. (Pellonpää-Forss, 2009, 156.)

Suunnittelijan tehtävänä on löytää omalle pintakuviolleen tarkoituksenmukainen raporttimuoto ja rakentaa se niin, että katsoja ei erota yksittäistä raportin osaa (ellei se ole suunnittelijan haluama efekti) (Pellonpää-Forss, 2009, 108). Bowelsin ja Isaacin mukaan taitava kuosisuunnittelija osaa luoda esimerkiksi kukkakuosissa illuusion, että kukat on ripoteltu sattumanvaraisesti kankaalle, luoden luonnollisen ja rauhallisen yleisilmeen, jossa kuosin jatkuvuus tuntuu orgaaniselta. Yksikin ”huolimaton” elementti, esimerkiksi muita kirkasvärisempi kukka, saattaa hajottaa illuusion erottamalla kuosista liikaa, vieden katsojan huomion ja sitä kautta paljastaa raportin rytmin. Bowelsin ja Isaacin mukaan on erityisen tärkeää, että raportin koko on tarpeeksi suuri. Kun raportille mahtuu tarpeeksi paljon suunnitteluelementtejä, luonnollisen ja orgaanisesti jatkuvan kuosin luominen on helpompaa. He mainitsevat myös, että negatiivisen tilan tasapainoinen käyttö on keskeistä laadukkaana raportin suunnittelussa. (Bowels, Isaac, 2012, luku 3.)

Bowelsin ja Isaacin mukaan on myös tärkeää kokeilla raportin toimivuutta jo suunnitteluvaiheessa. Esimerkiksi Photoshopissa tai Illustratorissa rakennettavaa raporttia voi toistaa niin, että mahdolliset virheet ja rytmin rikkovat elementit voi huomata ja korjata. Raportista tulee silloin näkyä ainakin yksi kokonainen raportti ja lisäksi sekä korkeus- että leveyssuuntaan osa seuraavasta raportista. Näin kahden raportin muodostama rajakohta tulee näkyviin ja nähdään mallin toistuvuus. Kun useita raportteja toistetaan vierekkäin, kuosia voidaan tarkastella ”kauempaa” ja huomata esimerkiksi yleisilmeestä liikaa erottuvat elementit. (Bowels, Isaac, 2012, luku 3; Pellonpää-Forss, 2009, 153, 156, 160.)

Raportti on ehkä yksi tekstiilisuunnittelun merkittävimpiä ja määrittävimpiä työvaiheita verrattuna kuvitustyön prosessiin. Viimeistään tässä vaiheessa työprosessia luodaan selkeä ero yksittäisen kuvituksen suunnittelun ja toistuvan pintakuvion välillä. Itselleni kiinnostavin ilmiö raportin luomisessa kuvittajan silmin on jatkuvuuden illuusion luominen ja se, kuinka pienikin yksityiskohta saattaa rikkoa illuusion. Yksittäisessä kuvituksessa täysin huomaamaton väriläikkä, tyhjä tila tai yksittäinen muoto saattaa jatkuvassa pintakuviossa hypätä silmille odottamattomalla tavalla.

Kuva 32 ”Äidin valvova silmä”-kuosi on rakennettu suoraan raporttiin. (VIMMA Company, 2021)

Kuva 33 ”Love”-kuosi on rakennettu nousevaan raporttiin. (VIMMA Company, 2021)

3.13 Piirtämö

Kun kuosiluonnos on valmistunut ja hyväksytty osaksi uutta mallistoa, se viedään piirtämöön, jossa luonnoksesta luodaan painovalmis painoraportti. Samalla kuosista määritellään värien määrä ja erotellaan ne omille filmeilleen, sekä määritellään kuvion koko kankaassa. Suomalaisissa painotehtaissa työvaihetta kutsutaan ”puhtaaksi piirtämiseksi”. Ennen digiaikaa värierottelu tapahtui niin, että painokuosin raportti maalattiin käsin valoa läpäisemättömällä peitevärillä ja jokainen painoväri eroteltiin valotusta varten omalle filmilleen. Nykyisin työ tehdään tietokoneen kuvankäsittelyohjelmalla. (Pellonpää-Forss, 2009, 171, 193; Härkäpää, M. ym, 2012, 41)

Piirtämötyöskentely, ja ylipäätään kuosien jatkotyöstö, on vaihe joka perinteisestä kuvitusprosessista puuttuu käytännössä kokonaan. Se on yksi merkittävimpiä tekstiili- ja kuvitusprosessia erottavia työvaiheita. Kuvitusprosessissa kuvittaja yleensä antaa valmiin kuvitustyön asiakkaan käyttöön, eikä sitä muokata enää mitenkään, varsinkaan kolmannen osapuolen toimesta.

3.14 Väritys

Kun kuosin värierottelu on suoritettu ja värien määrä määritelty, suunnitellaan varsinaisen painomallin väritys. Se tarkoittaa sitä, että painokankaan painovärisävyt valitaan yksitellen ja pyritään luomaan kokonaisvaikutelma, jossa painoväri ja pohjamateriaali yhdessä vastaavat suunnittelijan toivomaa ja visioimaa lopputulosta. Jos kuosi koostuu esimerkiksi neljästä väristä eli neljästä kuviokaaviosta, jokaiselle valitaan oma värinsä ja merkitään se kuviokaaviota vastaavan numeron mukaan. Väriytyksen työkaluna toimii usein konkreettiset värinäytteet, eli pienet kangastilkut, joiden avulla suunnittelija näkee värisävyyn käyttäytymisen ja toistumisen kankaalla selkeästi. Jokaisen tilkun sävystä on olemassa oma reseptinsä, jonka mukaan painoväri sekoitetaan. Tämä työvaihe voi olla suunnittelijalle erityisen antoisa; hän pääsee hiomaan kuosinsa värisävyjä ja niiden välisiä kontrasteja sekä näkee konkreettisesti, miten valitut värisävyt käyttäytyvät lopullisella pohjamateriaalilla digitaalisen tietokoneennäytön sijasta. Esimerkiksi Marimekon ”Tilkkulassa” suunnittelija voi halutessaan työskennellä satojen värinäytteiden kanssa, kooten erilaisia väriysehdotuksia. (Pellonpää-Forss, 2009, 221, 222.)

Kun sävyt on valittu, värit valmistetaan värikeittiössä. Pienemmät värierät voidaan valmistaa käsin, mutta valtaosa väreistä valmistetaan koneellisesti värirobotin avulla. Sen jälkeen voidaan tehdä värivedos, eli muutaman metrin pituinen, mallikoneella painettu vedos, jossa nähdään ensikertaa konkreettisesti, miten värisävyt toimivat yhdessä ja miltä kuosi näyttää kankaalla. Kuviokaaviot asennetaan painokoneeseen painoraportin mukaisesti, ja ensiksi painetaan tummat sävyt, sitten vaaleat ja lopuksi mahdollinen pohjaväri. Värivedoksia tehdään niin monta, kunnes sopivat värisävyt on löydetty ja suunnittelija on tyytyväinen lopputulokseen. (Härkäpää, M. ym, 2012, 41, 42; Pellonpää-Forss, 221, 222, 223.)

Kuvitusprosessin näkökulmasta painomallin väritys muistuttaa eniten kuvituksen testiprinttien tekemistä silloin, kun kuvitus tullaan julkaisemaan painatussa mediassa. Riippuen asiakkaan toiveista ja resursseista, kuvittaja voi painaa kuvituksesta useampia testiprinttejä, kokeillen värien toistumista paperilla ja tarvittaessa viilata niitä toivottuun suuntaan. Testiprinttien tekeminen on erittäin toivottu työprosessin vaihe, sillä esimerkiksi digitaalisesti suunniteltu ja toteutettu kuvitus saattaa näyttää yllättävänkin erilaiselta paperille painettuna. Painojälki voi erota painokoneiden ja painopapereiden välillä, joten parhaassa tapauksessa testiprintit otetaan sellaisella painokoneella sellaiselle paperille, jolle lopullinenkin kuvitus painetaan. Varsinkin jos kuvitus tulee laajaan levitykseen, virheellinen tai muuten epätoivottu painotulos on hyvin harmillinen ja kiusallinen.

3.15 Tuotanto

Pellonpää-Forssin mukaan perinteisimmät teollisen kankaanpainannon tekniikat ovat laakapainanta ja rotaatiopainanta (Pellonpää-Forss, 2009, 217). Bowels ja Isaac (2012, luku 6) taas kertovat digipainannasta, joka on uusi lisäys perinteisempien painantatekniikoiden rinnalle.

Laakapainanta etenee samojen vaiheiden kautta kuin käsipainanta. Painokoneen alkupäässä on suurulla, josta kangas avautuu ja kulkee sitten valssien kautta viiran eli painopöydän alkuun ja liimautuu sen pintaan. Viira siirtyy aina raportin verran eteenpäin vieden kangasta mukanaan, ja pohjakankaan levyiset kuviokaaviot laskeutuvat kankaan päälle. Kuviokaavion päästä päähän liikkuva metallinen raakeli levittää värin kaaviolle painaen värin kankaaseen. Laakakaaviolla painettaessa raportin loppupää ja seuraavan raportin alkupää pyritään sovittamaan niin hyvin kohdakkain kuin mahdollista, mutta siirtymän eli kahden raportin rajan voi yleensä silti löytää. (Pellonpää-Forss, 2009, 217, 218.)

Rotaatiopainanta sopii parhaiten jatkuvan kuvion painantaan, sillä sen painojälki on täysin katkeamatonta. Tekniikassa rei'itetty metallilieriö pyörii jatkuvasti paikallaan työntäen painoväriä sisältään pohjakankaalle painokuvion mukaisesti. Pohjakangas kulkee eteenpäin liimautuneena painopöytänsä, laakapainon tapaan. Metallilieriön ympärysmitta on sama kuin raportin korkeus ja leveys sama kuin painettavan kankaan leveys. Rotaatiopainannalla tuotantonopeus on jopa kaksinkertainen verrattuna laakapainantaan. (Pellonpää-Forss, 2009, 218.)

Bowels ja Isaac kertovat laajasti digipainannon tekniikoista. Piettosähköinen mustesuihkupainanta on tällä hetkellä ensisijainen digipainannon menetelmä. Tekniikassa haluttu kuosi rakennetaan kankaalle suihkuttamalla pieniä erivärisiä mustepisaraita. Yksi pisara vastaa yhtä digitaalisen kuvan pikseliä. Painovälineenä toimii sähkökäyttöinen laite, joka liikkuu kankaan yllä suihkuttaen mustepisarot kuosin mukaisesti. Digipainanta on hyvin nopeaa verrattuna perinteisempiin tekniikoihin; laaka- ja rotaatiopainannassa kuosiraporteista on rakennettava kuviokaaviot sekä eroteltava käytettävät värisävyt, digipainannassa painoväline taas osaa painaa kuosin kankaalle perustuen alkuperäiseen, digimuotoiseen raporttiin. Digipainanta avaa myös laajemmat mahdollisuudet itse kuosin visuaalisille ominaisuuksille; perinteisissä tekniikoissa painettavien värien määrä on rajattu, mutta digipainannassa värien määrä on rajaton. Tekniikka mahdollistaa myös todella yksityiskohtaisten kuosien, kuten valokuvien, painamisen tekstiilille. Koska kuosikaavioita ei käytetä, myös todella suurten tekstiilien painatus on mahdollista (kuvat 34 ja 35). Digipainettujen kuosien suunnittelu on siis käytännössä rajatonta. Tekniikka ei kuitenkaan ole vielä yleistynyt; alle 1% maailman tekstiileistä on digipainettuja. Rotaatiopainannon laitteet ovat edelleen taloudellisesti tehokkaampia ja helpommin saatavilla tekstiiliteollisuuden mas-
satuotannon puolella. (Bowels, Isaac, 2012, luku 6.)

Kuvat 34 ja 35 Elokuussa 2021 vierailin Helsinki Art Museumissa, jossa sain todistaa digipainannon vaikuttavat mahdollisuudet. Osana Katharina Grossen tilataideteosta, "Chill Seeping from the Walss Gets Between Us" (2021), oli useita, jopa yli kymmenmetrisiä katosta ripustettuja painokankaita. Kevyelle, silkkimäiselle kankaalle oli painettu valokuvia Grossen työhuoneelta sekä aiemmista installaatioista. Digiprintin avulla valokuva oli saatu painettua kankaalle uskomattoman tarkasti ja valtavaan kokoon. Teoksissa esiintyy monta valokuvaa ruiskumaalattua kankaasta. Videohaastattelussa taiteilija itse kuvailee, kuinka läheltä katsottuna voisi jopa kuvitella, että painokankaassa näkyvä väri olisi suoraan ruiskumaalattu kankaalle digipainon sijaan. Digitaalinen painojälki on siis äärimmäisen realistista. Grosse kuvailee haastattelussa myös, kuinka pehmeä ja kevyt kangas liikkuu katsojan kulkiessa sen ohi. Kangas herättää kuvan eloon ja reagoi ympäristöönsä, mitä esimerkiksi jäykkä ja paksu paperi ei välttämättä tekisi. (Julianna Pajja, 2021)

Kun kangas on painettu painovärillä, se kulkee viiran mukana pöydän loppupäähän. Matkan aikana painatus ehtii kuivahtaa hieman, etenkin jos pöydän pinta on hieman lämmitetty. Pöydän päässä kangas irtoaa viiran pinnasta ja kulkee kuivuriin. Viira taas kiertyy painopöydän alla olevaan pesukoneeseen, jossa siitä pestään pois painoväri. Sieltä viira etenee taas painopöydän alkuun ja ottaa vastaan uutta kangasta painettavaksi. (Pellonpää-Forss, 2009, 218.)

Painokangas viimeistellään vielä käyttötarkoituksesta riippuen erilaisilla kemiallisilla aineilla, kuten pehmitys- ja hylkivyyssaineilla. Se ajetaan myös niin sanotun raamin lävitse, jossa varmistetaan kuteen suoruus kankaan mittapysyvyyden varmistamiseksi. (Pellonpää-Forss, 2009, 226.)

VIMMAN kankaita tuottavia tuotantolaitoksia löytyy monesta Euroopan maasta. Suurin osa painokankaista digipainetaan Vilnassa, Liettuassa. Jos kuosini menisivät tuotantoon, ne siis todennäköisesti painettaisiin siellä. Painokankaista valmistettavat tuotteet leikataan ja ommellaan Tallinnassa. (VIMMA Company.)

Merkittävä muutos VIMMAN painokangaspoliitikassa tulee tapahtumaan vuoden 2021 aikana, kun yritys tulee korvaamaan suuren osan digipainetuista puuvillakankaista Ranskassa valmistetuilla jacquard-kankailla (VIMMA Company). Jacquard-kankaassa kuosi on kudottu itse kankaaseen painamisen sijaan. Kangasta voidaan valmistaa monenlaisista materiaaleista, kuten puuvillasta, silkistä, polyesterista tai kuitusekoitteista. Jacquard-kangas on usein hieman paksumpaa ja jäykempää kuin perinteinen kudottu kangas, tehden siitä kestävämpää ja sitä kautta käytöltään pitkäikäisempää. Nykyään jacquard-kankaisiin voidaan kutoa mitä monimutkaisimpia ja värikkäimpiä kuoseja ja kuvioita. (Ng, Zhou, 2013.) VIMMA on jo valmistanut olemassa olevista kuoseistaan, kuten "Äidin valvova silmä", jacquard-kankaisia tuotteita (kuva 37) (VIMMA Company), joten muidenkin kuosien käyttäminen sekä painokankaassa että jacquard-kankaassa on mahdollista. Suunnittelen kuosit siis ensisijaisesti painokankaalle, mutta jos kuosit menisivät tuotantoon, halutessaan VIMMA voisi tuottaa kankaista myös jacquard-tuotteita.

Kuva 36 Marimekon tehdas. (Vesa Moilainen, 2013)

Kuva 37 "Äidin valvova silmä"-kuosi jacquard-kankaalla. (VIMMA Company, 2021)

Kuva 38 VIMMAN tuotannosta saapuneita malleja laatikoihin pakattuna. (VIMMA Company, 2021)

3.16 Vastuullisuus

Tekstiilisuunnittelun ja kankaanpainannan yhteydessä oletettavasti syntyy jätettä. Painannassa tarvittavien oheistarvikkeiden, kuten suojapaperien, pakkausmateriaalien, kalvojen, kelmujen sekä tekstiilijätteen lopullinen määrä saattaa olla yllättävänkin suuri. Sekä yksittäinen kankaanpainaja että tekstiilialan yritys voi onneksi vaikuttaa valinnoillaan syntyvän jätteen määrään ja laatuun esimerkiksi kierrättämällä jätteet ja uudelleenkäyttämällä materiaaleja. Painoväreissä erityisesti yksityinen kankaanpainaja voi suosia myrkyttömiä vaihtoehtoja sekä välttää värijätettä tekemällä väriä vain kuluksen edellyttämä määrä ja käyttämällä ylijäänyt väri seuraavassa projektissa. (Pellonpää-Forss, 2009, 95.)

Pellonpää-Forss kertoo, että tekstiilimateriaalien valmistukseen ja kierrättämiseen pyritään jatkuvasti keksimään uusia keinoja ja innovaatioita. Tekstiiliteollisuuden leikkuu- ja lankajätteestä kasvava osa pyritään hyödyntämään uutena raaka-aineena. Myös kertaalleen käytettyä tekstiilimateriaalia pyritään uusiokäyttämään esimerkiksi kuiduksi revittynä tai liuotettuna. Tekstiilejä valmistetaan nykyään myös muista kierrätysmateriaaleista, kuten PET-muovipulloista valmistetusta kierrätyspolyesterista. (Kuvat 39 ja 40) (Pellonpää-Forss, 2016, 53.) LAB-ammattikorkeakoulussa on suoritettu Telaketju 2 BF -nimisiä hankkeita, joissa tutkitaan uusia keinoja pidentää tekstiilien elinkaarta ja lisätä materiaalihokkuutta yritystasolla. Hankkeissa tutkitaan esimerkiksi tuotesuunnittelun vaikutusta tuotteen ikään kierrätettävyyteen sekä tuotetiedon soveltamista kiertotaloudessa, ja konseptoidaan uusia tapoja tunnistaa ja kierrättää erilaisia tekstiilimateriaaleja. (LAB-Ammattikorkeakoulu, 2021.)

Digitaalinen kankaanpainanta on tuonut myös uusia mahdollisuuksia ympäristöystävällisempään tekstiilisuunnitteluun. Bowelsin ja Isaacin mukaan digitaalinen painanta kuluttaa 50% vähemmän energiaa kuin perinteinen rotaatiopainanta. Digitaalisessa painannassa kuluu myös vähemmän materiaaleja, koska kuvion painamiseksi tarvitaan vähemmän väriainetta. Tekniikassa ei myöskään käytetä varsinaisia kuviokaavioita, joten vesimäärä, joka perinteisesti kuluisi kaavioiden putsamiseen käytön jälkeen, on olematon. (Bowels, Isaac, 2012, luku 6.)

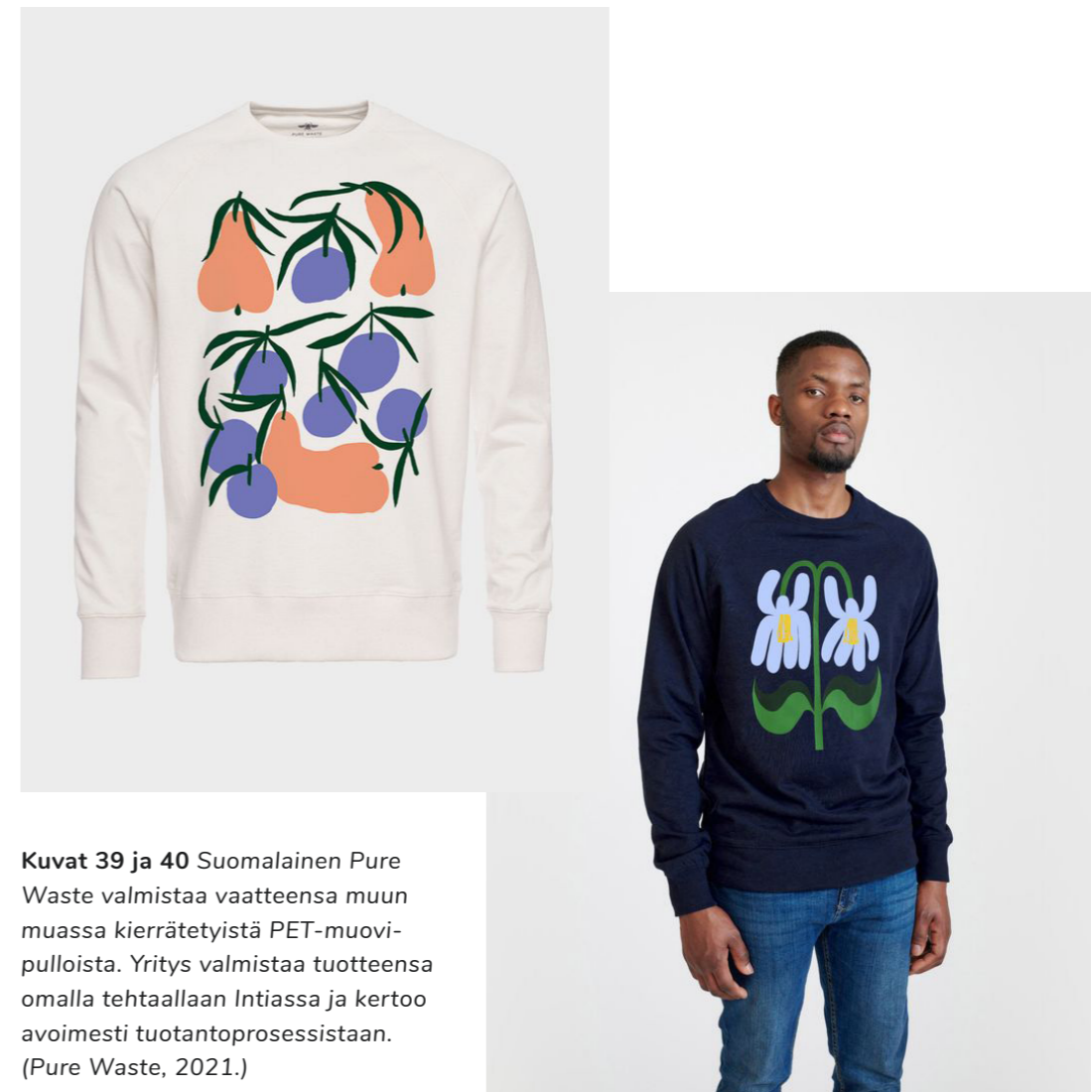
VIMMA Companyn ydinarvoihin on alusta saakka kuulunut lähituotanto, kierrätysmateriaalit sekä ”vähemmän on enemmän”-periaate. He omien sanojensa mukaan valmistavat ”designtuotteita, jotta ihmiset tarvitsisivat vähemmän tavaroita”. Vimma pyrkii kaavoittamaan tuotteet siten, että vaatteet pukevat eri kokoisia ja mallisia ihmisiä, jolloin tuotanto tehostuu ja vaatteiden kierrätys asiakkaalta toiselle on mahdollisimman helppoa. Tuotteet valmistetaan joko Suomessa tai Virossa, ja vaatteissa käytetään pääosin luonnonmateriaaleja, jotka tulevat Suomen lisäksi Baltian alueelta. Mallistoissa käytetään myös enenevässä määrin suomalaisen tekstiilitukun kierrätysmateriaaleja. (VIMMA Company.)

Tekstiiliteollisuuden negatiivinen vaikutus ympäristölle on kuitenkin valtava, ja kasvaa vuosittain. Sen vaikutukset esimerkiksi vesistöjen saastumiselle, kasvihuonepäästöille sekä kaatopaikkajätteelle ovat kansainvälisesti niin merkittävät, että Euroopan komissio aloitti maaliskuussa vuonna 2020 niin kutsutun tekstiilistrategian, jonka tarkoituksena on kehittää tapoja tuottaa tekstiilituotteita entistä kestävämmiksi, uudelleenkäytettäviksi ja kierrätettäviksi. Euroopan unionin pyrkimyksenä on saavuttaa hiilineutraali, ympäristöystävällinen, myrkyv vapaa ja täysin kierrätettävä tekstiilitalous vuoteen 2050 mennessä. Euroopan Parlamentin tekemän tutkimuksen mukaan vuonna 2015 tekstiili- ja vaateteollisuus käytti 79 miljardia kuutiometriä vettä. Yhden t-paidan tuottamiseen tarvittiin 2700 litraa vettä, joka riittäisi kattamaan yhden ihmisen juomavedentarpeen 2,5 vuodeksi. Tekstiiliteollisuus vastaa

vuosittain 35% ympäristöön päässeestä mikromuovista, ja sen tuottama kasvihuonepäästöjen määrä vuodessa on suurempi kuin maailmanlaajuisen lento- ja meriliikenteen päästöt yhteensä. (Euroopan Parlamentti.)

Ympäristöongelmien lisäksi tekstiili- ja vaateteollisuudessa on paljon eettisiä ongelmia. Vaatteiden tuotantoketjut aina raaka-aineiden keräämisestä valmiin tuotteen saapumisesta myyntiin sisältävät usein monta työvaihetta monessa eri maassa, jolloin esimerkiksi työolojen, palkkatasojen ja mahdollisen lapsi- ja pakkotyön seuraaminen on haastavaa. Vastuuton toiminta saattaa antaa suurelle tekstiilialan yritykselle jopa kilpailuetua; epäeettisissä oloissa valmistetut tuotteet ovat yrityksille usein nopeampi ja halvempi tapa saada vaatteita myyntiin. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on tällä hetkellä yrityksille vapaaehtoista, joten epäeettinen toiminta on mahdollista. (Finnwatch.)

VIMMA Company käyttää omassa tuotannossaan niin sanottua kolmen tunnin sääntöä. Periaatteen mukaan vaatetehtaan portille saa olla matkaa omasta kotipihasta enintään kolme tuntia, eli tuotteet on valmistettu mahdollisimman lähituotantona. Yritys vieraillee tehtaillaan kuukausittain varmistaakseen tuotteiden laadun sekä toteutuksen olevan haluamallaan tasolla ja että tehtaiden työolot ovat yrityksen arvojen mukaiset. (VIMMA Company.)

Kuvat 39 ja 40 Suomalainen Pure Waste valmistaa vaatteensa muun muassa kierrätetyistä PET-muovipulloista. Yritys valmistaa tuotteensa omalla tehtaallaan Intiassa ja kertoo avoimesti tuotantoprosessistaan. (Pure Waste, 2021.)

4.

OMA SUUNNITTELU- PROSESSI

4.1 Alku ja inspiraatio

Suurittaessani opiskeluihin liittyvää harjoittelua VIMMAN graafisena suunnittelijana, kiinnostukseni kuosisuunnittelua kohtaan heräsi. VIMMAN läheinen suhde voimakkaisiin kuoseihin kävi selväksi heti ensimmäisinä päivinä, ja kolmen kuosien täyteen kuukauden jälkeen huomasin olevani todella kiinnostunut kuvituksen ja muodin välisestä sillasta, joka kuosisuunnittelu tuntui olevan. Itse kuosiensuunnitteluprosessi ja tekstiilien kanssa työskentely ylipäättään oli minulle täysin tuntematonta ennestään, mutta mielenkiinto oli herännyt. Kun tuli aika päättää opinnäytetyöaiheeni, päätin rohkaistua ja kysyä VIMMAN luovalta johtajalta, Marjut Rahkolalta, olisiko minun mahdollista suunnitella heille kolmen kuosin sarja lopputyönäni. Rahkola innostui ajatuksesta ja halusi tarjota minulle mahdollisuuden.

Keskustelin Rahkolan kanssa sekä kasvotusten että sähköpostein toimeksiantoni raameista ja kuosien visuaalisesta linjasta. Aivan kuten Linda Linkokin kertoi, suunnitteluprosessi VIMMALLA ei välttämättä lähde liikkeelle yrityksen spesifistä kuositarpeesta, vaan suunnittelija saa esitellä omia ideoitaan ja visuaalinen linja kuoseille löytyy yhdessä tilaajan ja suunnittelijan yhteistyönä. Sovimme Rahkolan kanssa, että kuosini tulisivat aikuisten mallistoon, mutta muuten saisin miettiä kuosisarjan teemaa itsenäisesti ja esitellä ideani sitten hänelle. Rahkola luotti, että harjoitteluajani VIMMALLA olisi antanut minulle käsityksen VIMMAN yleisestä visuaalisesta linjasta ja pystyisin tuottamaan sopivia kuoseja ilman sen suurempaa rajoitusta.

Sovittuani toimeksiannon raamit oli aika miettiä inspiraation lähteitä ja teemaa kuosien pohjaksi. Halusin koko kuosisarjan perustuvan yhden teeman ympärille, jotta kuosien tarinallisuus, visuaalinen muotokieli ja väripaletit olisivat mahdollisimman linjassa toistensa kanssa. Halusin myös löytää teeman, joka olisi itselleni lähellä sydäntä, tarpeeksi laaja ja selkeä. Koska suunnittelen kuosit tiettyä yritystä silmällä pitäen, niiden tulisi olla sekä teemaltaan että visuaalisuudeltaan helposti lähestyttävää ja sitä kautta sopivia VIMMA Companyn asiakaskunnalle.

Teema kuoseilleni löytyi Pohjois-Ruotsin vaellukselta. Inspiroiduin Lapin karusta luonnosta ja erityisesti kivistä, joissa yhdistyivät dynaamiset, abstraktit ja linjakkaat muodot sekä kirkkaat mutta maanläheiset värit. Jää ja vesi oli muovannut kalliosta ja kivistä uskomattomia muodostelmia, jotka olivat itsessään jo lähes valmiita kuoseja. Tavoitteenani oli luoda kuoseja, joissa piilee sama rauha ja dynamiikka kuin luonnossa.

Teema tuntui sopivalta myös VIMMAN asiakaskunnalle. VIMMA käyttää paljon luontoaiheisia kuoseja vaatteissaan; luontoaihetta konkreettisesti kuvaavia kuoseja ovat esimerkiksi "Kiinanruusu"- (kuva 31) sekä "Kesäyö"-kuosi (kuva 42), abstraktimpana luontokuosina löytyy vaikkapa "Paradise" (kuva 43). Opin nopeasti harjoitteluni aikana, että VIMMalle tärkeitä arvoja olivat nimenomaan luonto ja yhteys ihmisen ja luonnon välillä. Aitouden ja yhteyden etsiminen on kantava voima yrityksen kaikessa tekemisessä. Lapin luonnosta ja yhteyteni siihen tuntui teemana intuitiiviselta ja aidolta, joten yhteys sen ja brändin välillä oli helppoa löytää.

Kuva 42 Jenna Kunnaksen
"Kesäyö"-kuosi (VIMMA Company)

Kuva 43 Kaisa Kartelan
"Paradise"-kuosi (VIMMA Company)

4.2 Moodboard

Kokosin Lapissa ottamistani kuvista kokoelman, jossa näkyi sellaisia muotoja, linjoja ja värejä, joista inspiroiduin ja joita ajattelin käyttää kuosien pohjana. (Kuvasarja 45) Loin kuvien pohjalta alustavia väryhdistelmiä antamaan osviittaa kuosien värimaailmasta. Lähetin kuvakokoelman sekä alustavat väripaletit Rahkolalle, joka toimi tässä projektissa yhteyshenkilönäni. Rahkola piti ideasta ja värimaailmasta:

"Kuosiaihiot näyttivät kivoilta! Ihania värisävyjä ja kaunista puhtautta ja rauhaa. Hieno lähtökohta töille!" (Rahkola, 2019)

4.3 Toinen moodboard

Varsinainen työ lähti liikkeelle oman, toisen moodboardin (kuvasarja 44) kokoamisesta sen rinnalle, jonka lähetin Rahkolalle hyväksyttäväksi. Kokosin inspiraatiokuvia jo olemassa olevista kankaista, kuoseista ja vaatteista, joiden yleinen tyyli ja visuaalinen muotokieli miellyttivät silmääni. Tutkin, mitä erilaisia tekniikoita kuosien luomisessa oli käytetty, miten ne oltiin toteutettu ja aseteltu kankaalle ja miltä ne näyttivät vaatteissa ihmisen päällä. Inspiraatiokuvien etsimiseen käytin esimerkiksi Pinterest-kuvapalvelua.

Inspiraatiokuvista löytyi myös eri taiteilijoiden, kuten Henri Matissen kuvituksia (kuvat 44b ja 44g), joiden muotokielestä ja tekniikoista inspiroiduin. Tutkin myös yleismaailmallisemmin sitä, kuinka erilaisia kuvia on toteutettu vaatekankaisiin esimerkiksi kirjonnalla (kuva 44f). Koin hyödylliseksi tutkia näin prosessin alussa mahdollisimman laajoja tekstiilisuunnittelun mahdollisuuksia. Halusin saada laajan käsityksen kuvan ja kankaan yhdistämisestä, jotta inspiraatio ja luonnostelu saisi lennokkaan alkusysäyksen, mutta myös pystyäkseen rajaamaan aiheeni ja tekniikkani tehokkaasti. Kuten Bowles ja Isaac mainitsivat (2012, luku 2), aiheen perinpohjainen tutkimus suunnitteluprosessin alussa on tärkeää, ja halusin noudattaa ohjetta.

Tässä vaiheessa prosessia perehdyin myös jonkin verran vallitseviin trendeihin vaatetuksen saralla. Pyrin kuitenkin pitämään tämän tutkimusvaiheen rajallisena; suunnittelun keskittyessä liikaa vallitseviin ja tuleviin trendeihin lopputuloksesta saattaa tulla mielestäni persoonaton ja lattea. Tavoitteeni oli tutkia trendejä ja poimia niistä sellaisia, jotka tukisivat omaa visiotani. Maltillinen trendikatsaus pitäisi oman suunnitteluni avoimena, mutta ohjaisi sitä kuitenkin tarpeen tullen oikeaan suuntaan.

Tulkintani tämän hetken kuositrendeistä on se, että suuret kontrastit ovat suosiossa. Kontrasteilla leikitään sekä värien, muotojen että kuosiaiheiden kanssa. Kuoseihin on usein valittu vain hyvin rajallinen määrä värejä; yhdestä viiteen väriä tuntui olevan suosittu väripaletti (kuvat 44a ja 44h). Muotokieli on hyvin orgaanista; kuoseja oltiin rakennettu maalauksista ja piirroksista, joissa siveltimenvedot ja autenttinen kädenjälki näkyi selvästi (kuva 44c). Epätäydellisyys tuntui olevan merkittävässä asemassa; katkennut viiva, viitteellinen muoto ja keskenään sekoittuneet värit näkyivät monessa kuosissa (kuva 44c).

Rakentamani moodboardin perusteella totesin, että silmääni miellytti eniten orgaaninen, käsin piirretty viiva. Päätin, että käsin luonnostelu ja erilaisten tekniikoiden kokeilu paperille tulisi olemaan lähtökohtainen materiaalintuottamistapa.

Tavoitteenani oli alusta saakka luoda kolmen kuosin sarja, joissa jokainen kuosi olisi oma, selkeä yksilönsä, mutta ne toimisivat myös yhteensopivana sarjana. Koin itselleni hyödylliseksi työn rajaamiseksi sen, että päätin heti aluksi jokaisen kuosin "aseman" kuosisarjassa. Yksi kuosi tulisi olemaan tasaisesta, melko yksinkertaisesta kuviosta muodostuva katkeamaton, yksivärinen pinta. Toinen kuosi olisi suurista, graafisista muodoista koostuva pintakuviot. Kolmas taas olisi melko pienistä elementeistä muodostuva kuosi. Tämä jäsentely loi suunnitteluprosessille eräänlaiset raamit, joiden avulla pystyisin helpommin työstämään kuoseja sarjana, enkä ainoastaan yksittäisinä kuoseina.

Kuvasarja 44 Toinen moodboard

Kuva 44a Issey Miyake, 2020

Kuva 44b Henri Matisse

Kuva 44c Alkuperä tuntematon

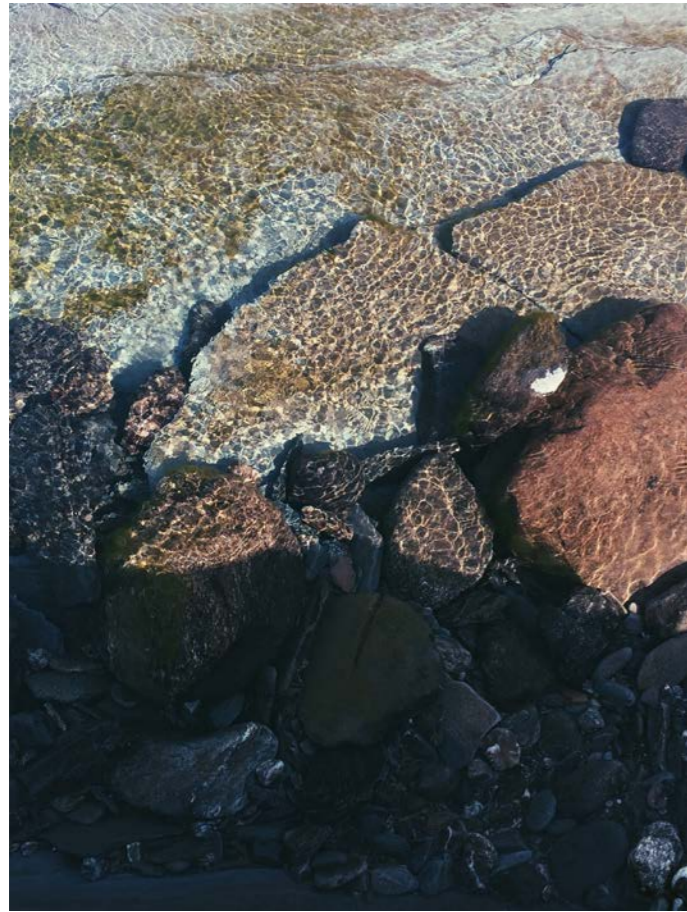
Kuva 44d Issey Miyake, 2020

Kuva 44e Roderick Kiracofe

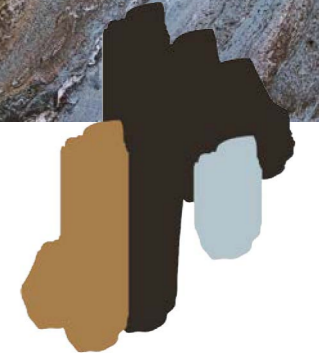
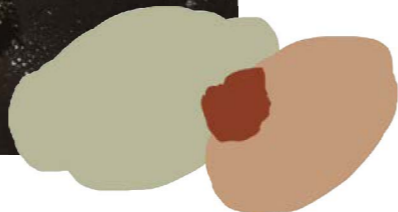
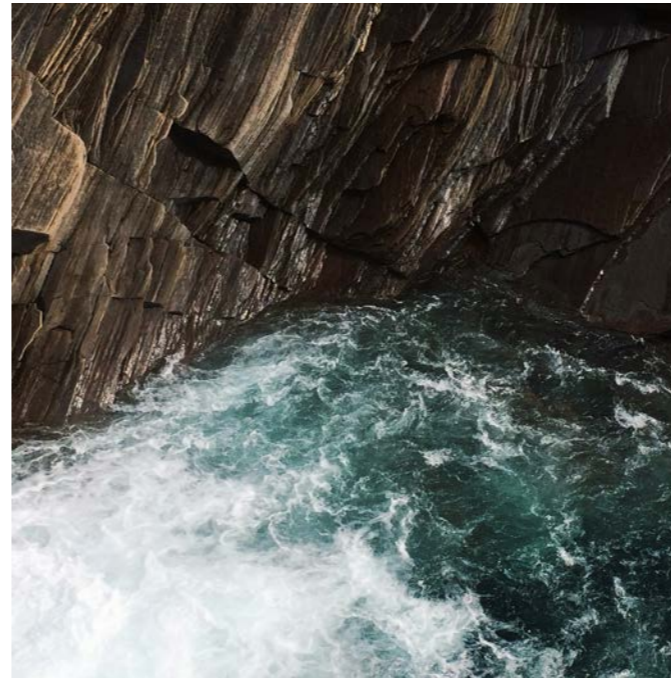
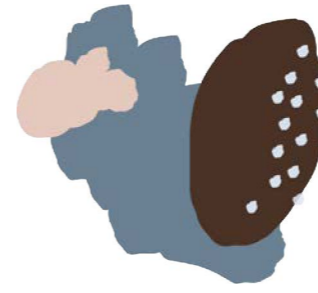
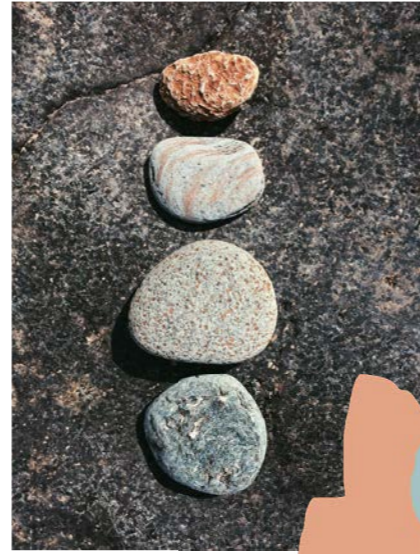
Kuva 44f LRNCE

Kuva 44g Henri Matisse, 1952

Kuva 44h Yii, 2016

Kuvasarja 45 Lapin kuvista koostettu moodboard ja alustavia väriyhdistelmiä. (Julianna Paija, 2019)

4.4 Luonnokset

Alkaessani luonnostella päämääränä oli luoda mahdollisimman paljon materiaalia ja kokeilla rohkeasti ja ennakkoluulottomasti erilaisia tekniikoita ja kuvioita. Pellonpää-Forssin periaatteen mukaan (Pellonpää-Forss, 2009, 102) pyrin tarkastelemaan aiheitani visuaalisesti eri näkökulmista ja vangitsemaan sen tunnelman. Luonnosten alkuvaiheessa en niinkään pyrkinyt luomaan jokaiselle kuosille omia kuvioitaan, vaan loin vapaasti materiaalia hakemalla inspiraatiota kuosisarjan yleisestä teemasta. Tekniikoina käytin esimerkiksi tusseja, mustetta, guassi- ja akryyliyvärejä sekä hiiltä (kuvasarja 46).

Luonnoksia tehdessäni tutkin tarkasti Lapissa ottamiani valokuvia kivimuodostelmista ja Lapin luonnosta. Pyrin löytämään kuvista erilaisia muotoja, elementtejä sekä linjoja, joita yritin muuttaa yksinkertaisiksi kuvioiksi. Luonnostelin abstrakteja muotoja, geometrisia kuvioita sekä konkreettisia muotoja, kuten ihmiskehon osia. Lappikuvissani esiintyi myös ystäviäni, joten ihmiskehon muotojen yhdistäminen luonnon muotoihin ja sitä kautta ihmisen ja luonnon suhteen käsitteleminen tuntui inspiroivalta.

Kun luonnosmateriaalia alkoi olla jo melko suuri määrä, pyysin valokuvaaja Pinja Saarelaa ottamaan niistä kuvat, jotta voisin digitoida ne. Jatkotyöstin luonnoksia Photoshop-ohjelmassa. Poimin luonnoksista kiinnostavia elementtejä ja kokeilin, kuinka niitä voisi yhdistellä ja toistaa pintakuvioina. Tämä työvaihe oli itselleni yllättävän raskas ja vaikea, ja oli hyvä esimerkki tekstiilisuunnittelun ja kuvitus-työn eroista: tuntui paikoitellen hyvinkin vaikealta hahmottaa millaiset elementit sopisivat vaatekankaalle, miltä ne näyttäisivät vaatteessa ja miten niistä saisi rakennettua miellyttävän kuosin. Luonnoselementit tuntuivat yksittäisiltä ja vaikeasti yhdisteltäviltä, ja suurta määrää luonnosmateriaalia oli vaikeaa hallita. Tuntui lähes mahdottomalta yrittää kuvitella diginäytöllä näkyvät muotoelementit kankaalle. Yhdistelin elementtejä ja loin niistä alustavia raportteja, mutta ne tuntuivat kolkoilta ja teennäisiltä (kuvasarja 47).

Tässä vaiheessa aloin myös enemmän pohtimaan sitä, kuinka eri kuosit keskustelevat keskenään; pyrin löytämään yhdistäviä tekijöitä, jotka saisivat kuosit tuntumaan sarjalta. Jos löysin kiinnostavan muotoelementin, pyrin tekemään siitä kuoseja eri kokosuhteilla ja rytmillä, tutkien muodon erilaisia käyttömahdollisuuksia ja sitä, kuinka se voisi toimia yhdistävänä tekijänä. Kokeilin myös erilaisia väriyhdistelmiä, käyttäen yhden kuosin pääväriä toisen kuosin apuväriä. Huomasin tässä vaiheessa prosessia, että sarjan keskinäinen dynamiikka oli yllättävän herkkä tasapaino; yhdistäviä tekijöitä täytyi löytyä, mutta liian samantapaisen muotokielen tavoittelu johti todella helposti monotoniseen yleisilmeeseen, jossa kuosit olivat ikään kuin eri versioita toisistaan.

Kuvasarja 46 Alkuperäisiä luonnoksia (Julianna Paija, 2020)

4.5 Raportti

Raportin rakentaminen luonnosten pohjalta oli yksi haastavimmista mutta palkitsevimista suunnitteluprosessin vaiheista. Koska kuosisuunnittelu ei ollut minulle ennestään kovin tuttua, raportin rakentamisen lainalaisuuksien ja eri raporttimuotojen opettelu vei aluksi paljon aikaa. Ensimmäinen tavoitteeni oli saada haltuuni Photoshopin työkalut, jotka olivat oleellisia raportin rakennuksessa, kuten Offset- Clone Stamp- ja Define Pattern -toiminnot. Rakensin kuoseja Pellonpää-Forssin ohjeiden mukaan (2009, 156) sekä suoraan raporttiin (kuva 47a) että nousevaan raporttiin (47b). Erityisen paljon vaivaa vaati tasainen ja täysin jatkuva, aaltoileva tussikuosi, jossa raportin rajakohdan häivytyksen ja sitä kautta luontevan toistuvuuden luominen oli hankalaa. Käsien piirrettyjen tussiviivojen asettelu vierekkäin niin, että rajakohta oli huomaamaton ja aaltoileva kuvio toistui luontevasti vei monia työtunteja. Bowelsin ja Isaacin periaatteen mukaan (2012, luku 3) pyrin katselemaan kuosia "kaukaa" mahdollisimman usein, pyrkien huomaamaan yksityiskohdat, jotka rikkoivat jatkuvuuden illuusion. Yksittäisten muotoelementtien kanssa työskentelyssä kriittisimmäksi asiaksi paljastui negatiivisen tilan käyttö, aivan kuten Bowels ja Isaac mainitsivat (2012, luku 3). Raportissa negatiivinen tila määrittisen, kuinka suunnitteluelementit keskustelivat keskenään ja millainen tunnelma kuosiin syntyi; liian tiiviisti asetellut elementit loivat tukkoisen ja levottoman tunnelman, liika tyhjä tila taas loi aneemisen ilmeen, jossa elementit ikään kuin kelluivat yksinään tyhjässä tilassa, ilman keskinäistä jännitettä.

4.6 Mockupit

Erittäin tärkeäksi ja avuliaisiksi työkaluiksi suunnitteluprosessissa osoittautuivat mockupit. Luonnostellessani tajusin, että alkeellisimmatkin luonnokset kannattaa kokeilla matalalla kynnyksellä mockupin päällä. En löytänyt internetistä sopivaa mockupia, joka esittelisi kuoseja haluamallani tavalla, joten päätin luoda sellaiset itse. Luomissani mockupeissa huono puoli oli se, että realistinen kankaan tuntu ja teksturi jäi uupumaan, mutta koin, että tässä vaiheessa tärkeämpää oli nähdä kuviot yksinkertaisten vaattemallien päällä (kuvat 47c, 47d, 47e).

Vaatteelle aseteltuna kuosien muotokielen tutkiminen helpottui valtavasti; ne eivät olleet enää vain kaksiulotteisia pintoja, vaan ne keskustelivat vaatteen ja ihmiskehon kanssa. Kuosien muotokieltä ja kokosuhdetta kankaalla oli paljon helpompaa arvioida ja pystyin myös tarkastelemaan, kuinka kuosit sopivat yhteen asukokonaisuudessa.

Kuvasarja 47 Kuosiluonnoksia tasaisella pinnalla ja mockupissa. (Julianna Paija, 2020)

4.7 Värimaailma

Luonnoksien digitaalisen työstämisen yhteydessä aloin myös tarkentamaan ja rajaamaan väripalettiäni. Teemamoodboardissani olin jo poiminut valokuvista erilaisia sävyjä ja väriyhdistelmiä, jotka toimivat lähtökohtana väripaletilleni. Kauniita sävyjä oli monia, mutta koin yllättävän haastavaksi löytää toimivia värejä itse kuoseille. VIMMAN kohderyhmän totesin olevan nuoret ja aikuiset, noin 18-40 vuotiaat henkilöt, jotka ovat kiinnostuneita näyttävistä vaatteista eivätkä pelkää pukeutua kantaotavasti. Tämä antaa paljon tilaa erilaisille värivalinnoille ja -yhdistelmille. VIMMAN vaatteissa esiintyy sekä kirkkaita värejä, että rauhallisia ja murrettuja sävyjä. Tavoitteenani oli löytää kuosieni väripaletti näiden kahden värimaailman väliltä; yleisilme olisi rauhallinen, maanläheinen ja murrettu, mutta yhtenä tai kahtena aksenttivärinä löytyisi kirkkaampi ja terävämpi väri. Tässä kohtaa color-blocking -tekniikka on hyödyllinen: toimivan ja sävyttävän aksenttivärin löytäminen voi onnistua poimimalla rauhallisempien päävärien vastaväri.

Totesin kokeiluja tehdessäni, että kuoseja luodessa värien kokeilu oli tärkeää, mutta lopulliset väriyhdistelmät löytyisivät vasta itse kuosien valmistuttua. Tein useimmista luonnoksista siis värillisiä, mutta pidin mieleni koko ajan avoimena värien muuttumiselle.

4.8 Ensimmäiset luonnokset asiakkaalle

Kymmenien luonnosten joukosta valitsin kolmen kuosin sarjan, jotka esittelin Marjut Rahkolalle. En kokenut yhdenkään luonnoksen olevan vielä varsinaisesti valmis kuosi, mutta niistä alkoi näkyä valitsemani visuaalinen muotokieli sekä kuosien keskinäinen dynamiikka. Koin tärkeäksi käydä kuoseista dialogia asiakkaan kanssa ja saada palautetta niistä ennen kuin kiinnyin yhteenkään liikkaa.

Ensimmäinen valitsemani kuosi oli aaltoileva, tussiviivoista muodostuva kuosi. Annoin sille työnimeksi Hiekkakivi. Tämä kuosi edusti kuosisarjaani visioimaani tasaista ja katkeamatonta, yksiväristä pintaa. (Kuvasarja 48).

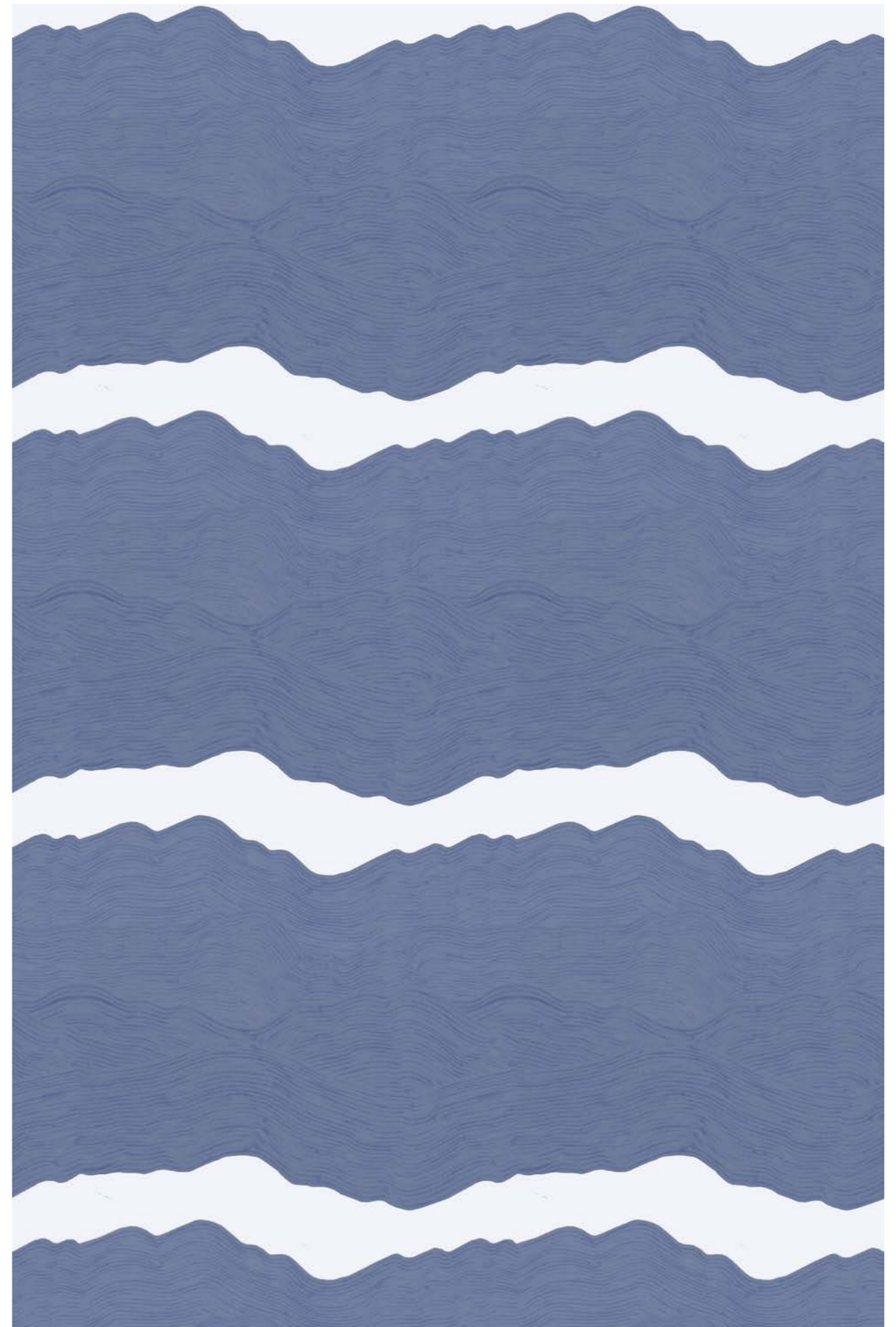
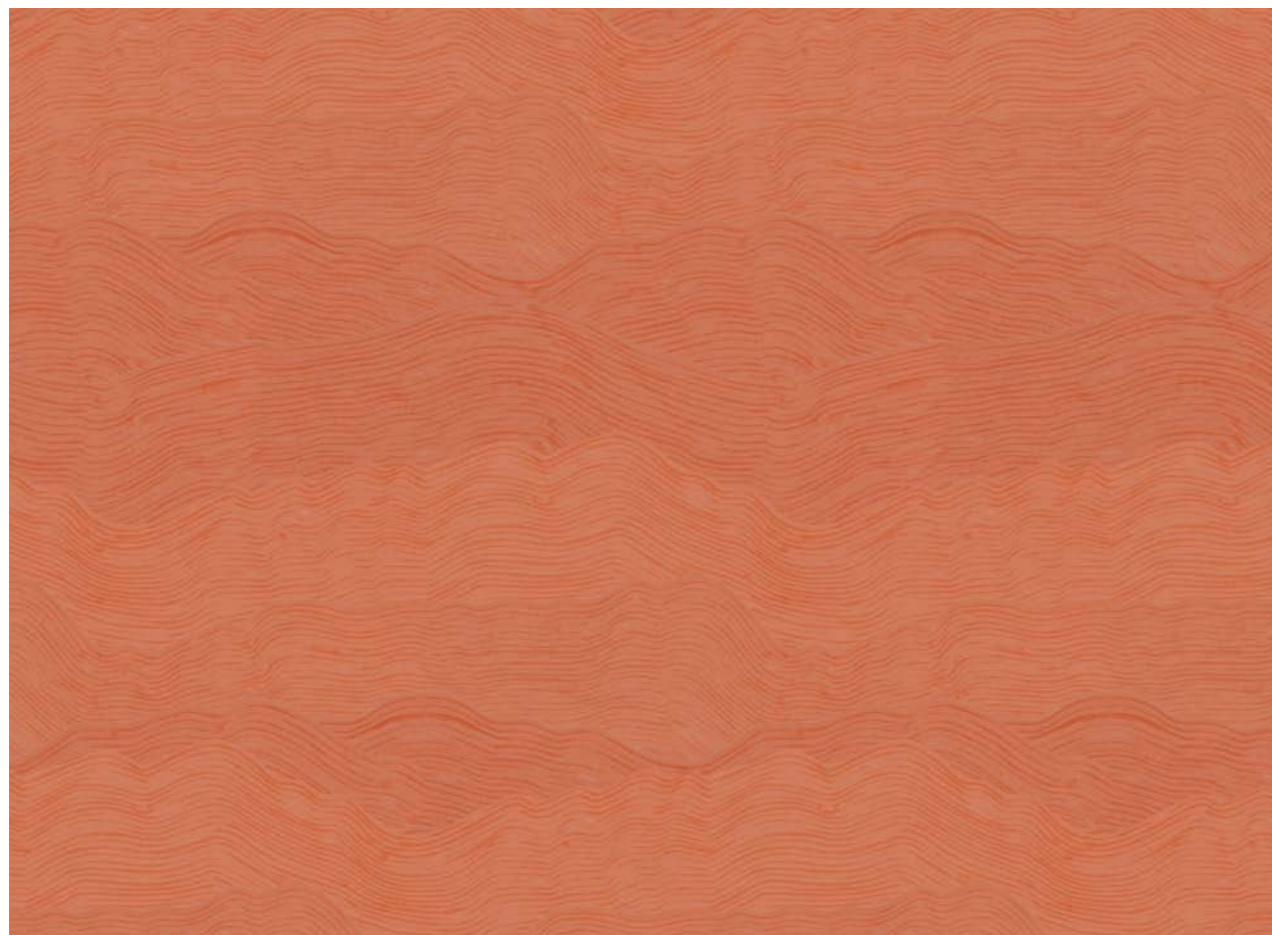
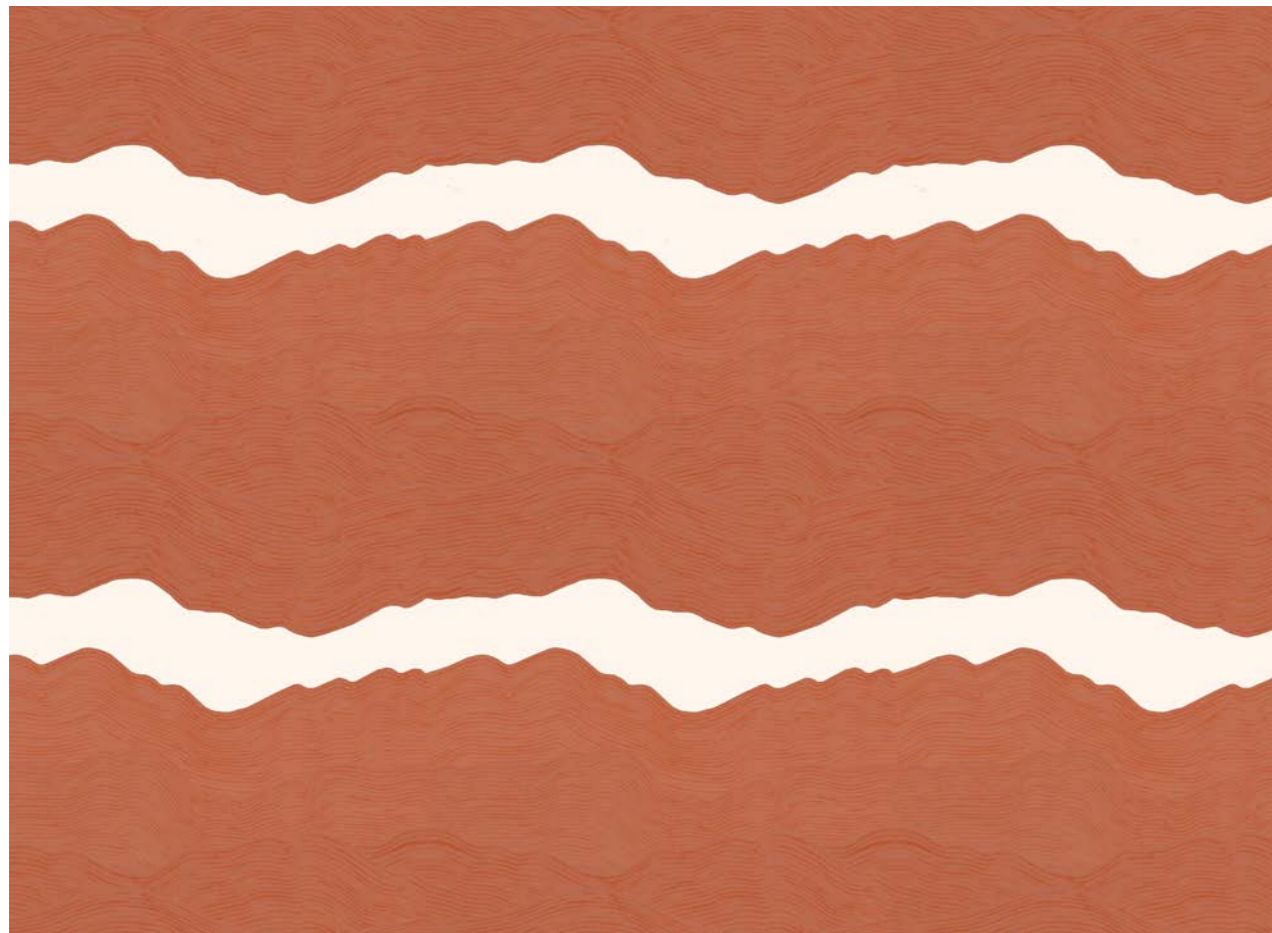
Hiekkakivestä oli kaksi muotoversiota ja kaksi väriversiota. Raidallinen versio oli dynaamisempi ja kontrasti vaalean pohjan ja tumman raidan välillä korosti viivoja. Täysin tasainen pinta taas oli helpomman tuntuinen kuosi. Väri vaihtoehtoina oli harmahtava sininen ja tiilenpunainen. Sininen väri oli inspiroitunut alkuperäisestä hiekkakiven väristä, tiilenpunainen taas pienemmistä kivistä. (Kuvasarja 49)

Rahkola kommentoi Hiekkakiveä näin:

"Tykästyin eniten kuosiin numero 1. Se on helppo, graafinen ja tuttu orgaanisten muotojen ansiosta. Ei kuitenkaan liian tylsä. Aavistuksen jopa ysärifiboja sisältä / jostakin syystä ajankohtaiset solmuvärjäykset tulivat mieleeni, vaikka tässä lähtökohtana täysin luontoaihe. Tämä olisi monikäyttöinen ja varmasti myös kaupallinen, joten uskaltaisin tämän valita VIMMAN kuosikokoelmaan mukaan." (Rahkola, 2019.)

Kuvasarja 48 Hiekkakivi mockupissa. (Julianna Paija, 2020)

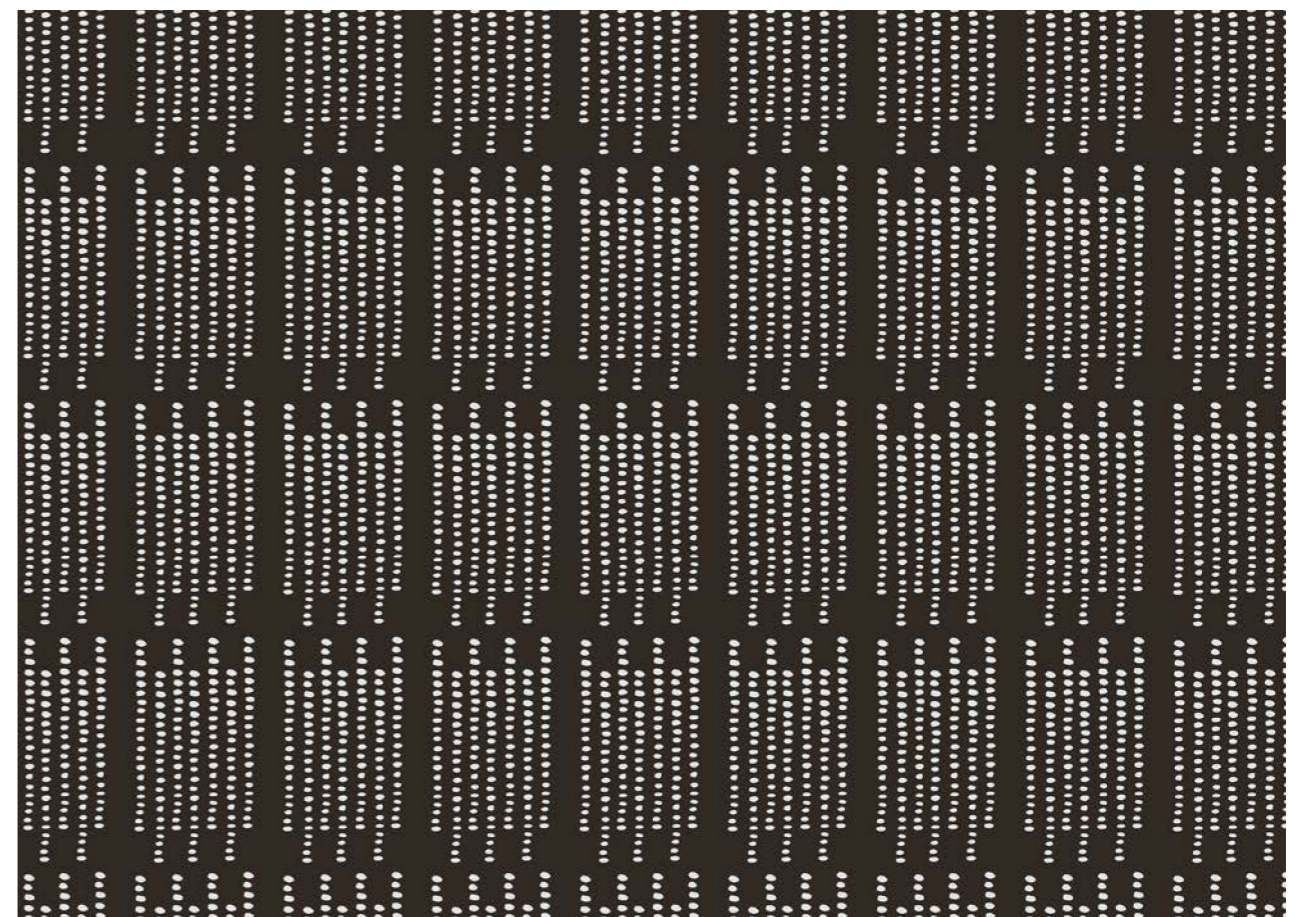
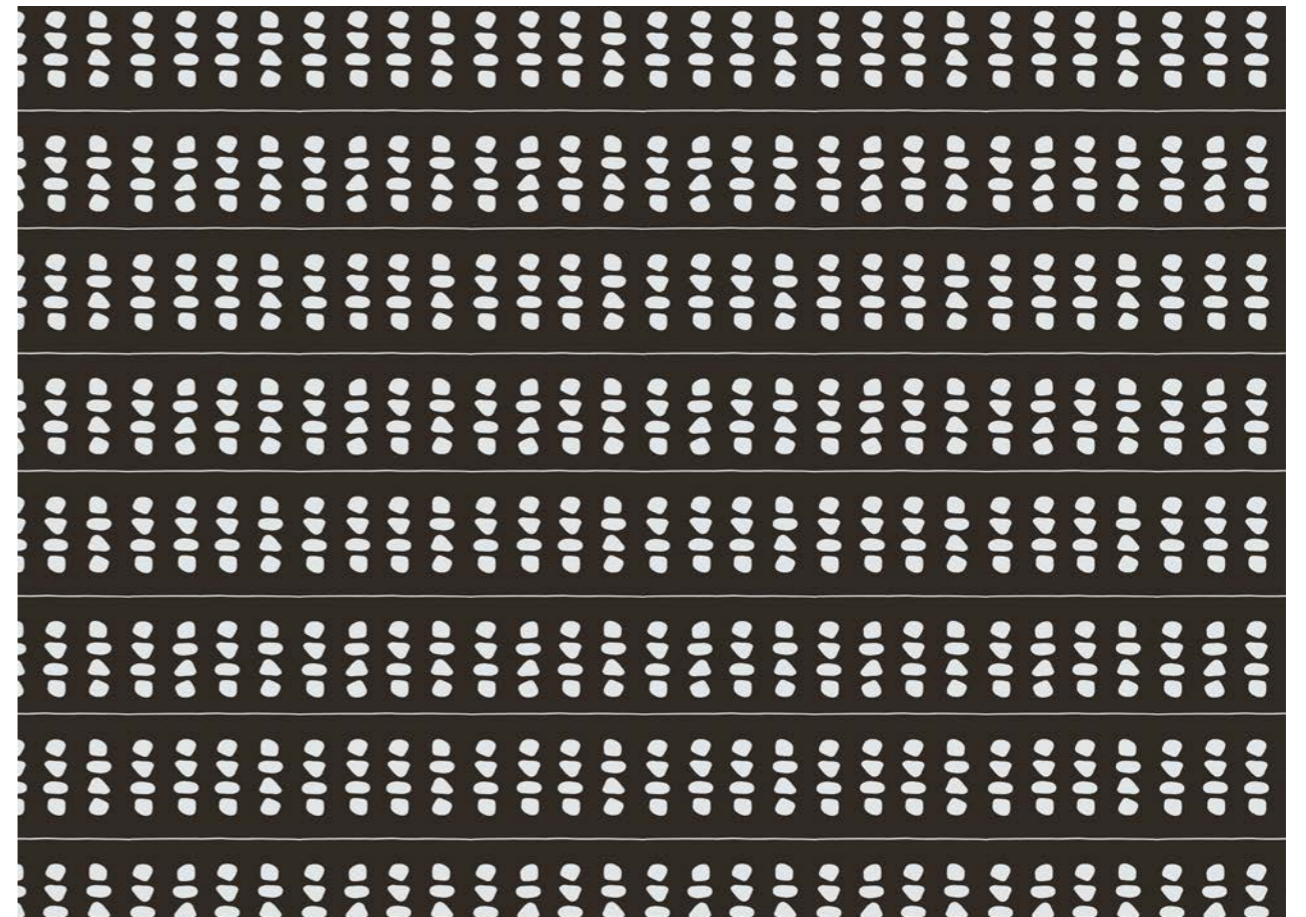
Toinen kuosi oli työnimeltään Pikkukivet (kuvasarja 50). Kuosissa pienet kivisarjat toistuivat tasaisesti vaakasuunnassa, ja kivirivistöjen välillä oli ohut viiva luomassa rytmiä. Taustaväri oli erittäin tumma ruskea ja kivet olivat vaaleansinisiä. Tämä kuosi edusti kuosisarjaani suunnittelemaa, pienistä muotoelementeistä koostuvaa kuosia. Myös tästä kuosista oli pari versiota (kuvasarja 51). Kerroin Rahkolalle pitäväni kummastakin versiosta, mutta niiden muotokieli ja tunnelma tuntuivat hieman geneerisiltä, aivan kuin olisin nähnyt ne ennenkin.

Rahkola kommentoi Pikkukiviä näin:

"Kuvio numero 2 oli minulle aavistuksen liian tuttu kuten aavistelinkin. Eli sellaista tyyllilajia ja muotokieltä meidän kuvioissa on ehkä nähty jo liiaksi. Tässä oli kaunis rytmi ja kepeä asettelu, samoin musta-valkoisuus tuntuu toimivan lähes aina..." (Rahkola, 2019.)

Kuvasarja 50 Pikkukivet mockupissa yhdistettynä Hiekkakivi-kuosin kanssa. (Julianna Paija, 2020)

Kuvasarja 51 Pikkukivien versiot (Julianna Paija, 2020)

Kolmas kuosi oli graafinen, suuriskaalainen pintakuvio, ja sen työnimi oli Keho (kuva 53). Kehosta oli myös pari lisäversiota, joissa esiintyi konkreettisempi käden muoto sekä suuria kivelementtejä (kuvasarja 52). Niissäkin värimaailma oli vielä hyvin yksinkertainen, eli vaaleansininen ja musta.

Rahkola kommentoi Kehoa näin:

”Kuosi 3 oli myös ”varma”, mutta ehkä siihen tarvitaan vielä jotain ulottuvuutta ja tarttumapintaa lisää, jotta se saisi minut valitsemaan kuosin VIMMALLE. Tämäkin on kaupallinen, helposti yhdisteltävä, ja kaunis. Mutta minulle ehkä juuri se tarinallisuus ja asiakkaan mielikuvat kuosista jäävät vähän avoimeksi. Siinäkin olit oikeassa minusta, että kuosi tarvitsee ehkä jatkopohdintaa vielä skaalan ja kuvioasettelun näkökulmasta. Vaikka toisaalta se on taas täysin valmis ja kiva kuosi.” (Rahkola, 2019.)

Kuvasarja 52 Keho-kuosin versioita mockupissa yhdistettynä Hiekkakivi-kuosiin. (Julianna Paija, 2020)

Kuva 53 Keho (Julianna Paija, 2020)

4.9 Jatkotyöstö

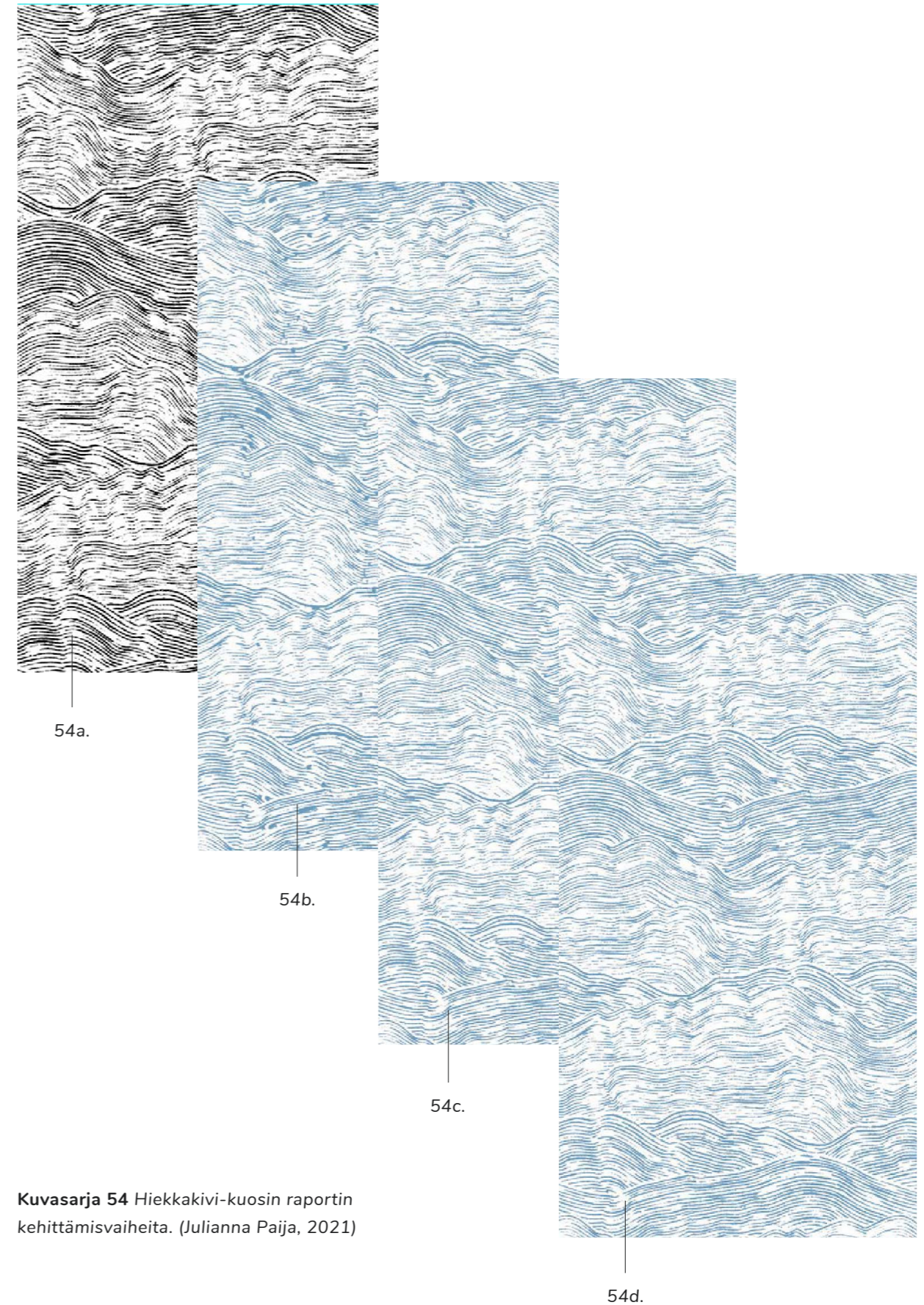
Rahkolan palautteen pohjalta aloitin kuosien jatkotyöstämisen. Tässä luvussa kerron jokaisen kuosin jatkotyöstöprosessista erikseen ja kuinka ne saavuttivat lopullisen muotonsa.

Hiekkakivi

Hiekkakiven yleinen muotokieli ja ajatus sen takana olivat asioita joista halusin pitää kiinni, mutta siinä oli myös paljon kehitettävää. Kuosi oli mielestäni ikään kuin tukossa: tussilla piirretyt viivat eivät päässeet kunnolla oikeuksiinsa, koska kontrasti vaaleiden ja tummien viivojen välillä oli liian heikko ja väritys oli liian tumma. Tussiviivasta muodostuva kuvio hävisi todella nopeasti näkyvistä, kun kuosia tarkasteli kauempaa. Koska Rahkola oli pitänyt kuosista ja kokenut sen sopivan VIMMAN valikoimaan, en halunnut myöskään ajautua liian kauas alkuperäisen kuosin tunnelmasta. Tavoitteenani oli siis saada kuosin viivapiirros erottumaan paremmin ja viilata väriä, mutta samalla säilyttää tussipiirrosten orgaaninen jälki ja tunnelma.

Totesin, että paras tapa keventää kuosi oli poistaa taustaväri. Valkoista taustaa vasten saisin aaltomaisen kuvion näkymään parhaiten, ja koko kuosin väritys ja tunnelma kevenisi valtavasti. Käytin Photoshopin Threshold-työkalua tekemään kuosin raportista täysin mustavalkoisen (kuva 54a). Sen avulla sain taustavärin poistettua ja vahvistettua myös heikomman tussiviivan paksuutta ja voimakkuutta. Täytin suurimpia aukkoja kuviossa, mutta jätin viivat lähtökohtaisesti rauhaan. Siivosin raporttia, eli poistin pieniä pisteitä ja muita virheitä ja korjasin tussiviivojen rajakohtia (54b-d). Näin kuosin toistuvuus parani ja raportin rajakohdat piiloutuivat. Toistin raporttia jatkuvasti suurella pinnalla ja etsin yksityiskohtia, jotka häiritsivät jatkuvuuden illuusiota tai muuten vain häiritsivät silmää. Vein kuosin myös jatkuvasti mockupiin, kuten olin aiemmin suunnitteluprosessissa oppinut.

Kun itse muotokieli oli hiottu ja raportti valmistunut, siirryin kuosin värin valintaan. Olin jo ensimmäisessä luonnosvaiheessa ihastunut harmahtavaan siniseen, eli alkuperäiseen hiekkakiven väriin, ja moodboardia katsellessani varmistuin värin toimivuudesta entisestään.

Kuvasarja 54 Hiekkakivi-kuosin raportin kehittämisvaiheita. (Julianna Paija, 2021)

Keho

Rahkolan kommentit vahvemmassa tarttumapinnasta sekä kuosin mielikuvien vahvistaminen asiakkaalle olivat päällimmäisenä mielessäni, kun aloitin Kehon jatkokyöstämisen. Myös tässä kuosissa lähtökohtainen ajatukseni kuosin tematiikasta oli mieleinen: ihmiskehon ja kivien muotojen tuominen samaan kuosiin. Toteutus vaikutti kuitenkin liian abstraktilta. Tehtävänäni oli siis tuoda idea paremmin esiin, ja keksiä kuosiin niin sanottu punainen lanka.

Käytyäni uudestaan läpi luonnoksiani sain idean kuosista, jossa erilaisissa kehon muodoissa yhdistävänä tekijänä voisi olla aina sama käden muoto, jota olin käyttänyt kahdessa Keho-kuosin luonnosversiossa (kuvat 47a ja 47b). Moodboardista löytyi kuvia Henri Matissen kehokuvituksista, joissa Matisse oli leikannut paperista huolittelemattomia muotoja. Inspiroiduin tekniikasta ja päätin kokeilla sitä. Piirsin Photoshopissa Lasso-työkalulla rennoin ottein kehon muotoja ja yhdistin niihin aikaisemmin piirtämäni käsielementin (kuvasarja 55).

Kehojen asettelu raporttiin oli helppoa, ja onnistui lähestulkoon heti. Keskityin jättämään elementtien välille sopivan määrän tilaa, jotta kuosi olisi ilmava, mutta silti eheä kokonaisuus. Alkuperäisen Keho-kuosin tavoin tein kuosin skaalasta suuren, eli elementit ovat kankaalla isokokoisia. Kokeilin kuosia mockupissa ja pidin näkemästäni; suurikokoiset muotoelementit saivat kankaalla aivan uudenlaista, abstraktia olemusta. Käsielementti toimi toivomallani tavalla toistuvana muotona, joka loi kuosille kontekstia ja punaisen langan.

Keho-kuosin saavuttaessa lopullista muotoaan totesin nopeasti, että kuosi olisi ihanteellinen tilaisuus noudattaa color-blocking -tekniikkaa. Kuosin muodot olivat suuria, graafisia ja selkeärajaisia, joten värit tulisivat automaattisesti olemaan isossa osassa kuosin yleistunnelmaa. Koska kehojen muodot olivat todella isoja verrattuna kiviin, minun tuli löytää keino saada kivet erottumaan kuosista tarpeeksi hyvin.

Väritys kuosille löytyi lappikuvien moodboardista. Suurien muotoelementtien vastapainoksi valikoitui rauhoittava salviaanvihreä, voimakas oranssinpunainen taas toi esiin pikkukiviä. Punaisen ollessa vihreän vastaväri, kumpikin väri korosti toisiaan hienosti. Taustaväriksi valitsin saman vaaleansinisen, joka valikoitui Hiekkakiven väriksi, jotta kuosien sarjamaisuus vahvistuisi. Vaaleansininen tausta toimi ikään kuin viittauksena siniseen hiekkakiveen, jonka päällä kuosin ihmishahmot istuskelivat.

Kuvasarja 55 Keho-kuosin luonnoksia, väripaletti ja muotoelementtien sommittelua. (Julianna Paija, 2021)

Pikkukivet

Tämän kuosin kanssa aloitin käytännössä puhtaalta pöydältä jatkokehitysvaiheessa. Totesin, että vaikka ajatus pienistä kivistä oli hyvä ja teema josta halusin pitää kiinni, itse muotokieli piti muuttaa täysin. Tavoitteenani oli siis luoda aiheesta kuosi, joka Rahkolan sanoin ei olisi liian tutun näköinen.

Tutkin jälleen moodboardiani ja kiinnitin huomiota veden alla näkyviin kiviin. Kirkas vesi loi vedenalaisiin kiviin kiinnostavia varjoja, ja päätin ammentaa siitä inspiraatiota. Aloitin luonnostelun paperille tusseilla, ja keskityin luomaan mahdollisimman satunnaisia kivikasamuodostelmia, joissa isot ja pienet kivimuodot loivat vaihtelevuutta ja tilan tuntua. Digitoin valmiin luonnoksen skannaamalla. Koska luonnoksessa ei ollut erityistä tekstuuria, jonka olisin halunnut näkyvän itse kuosissa, muutin sen vektorimuotoiseksi, jotta pystyisin skaalaamaan luonnosta pieneksi menettämättä resoluutiota.

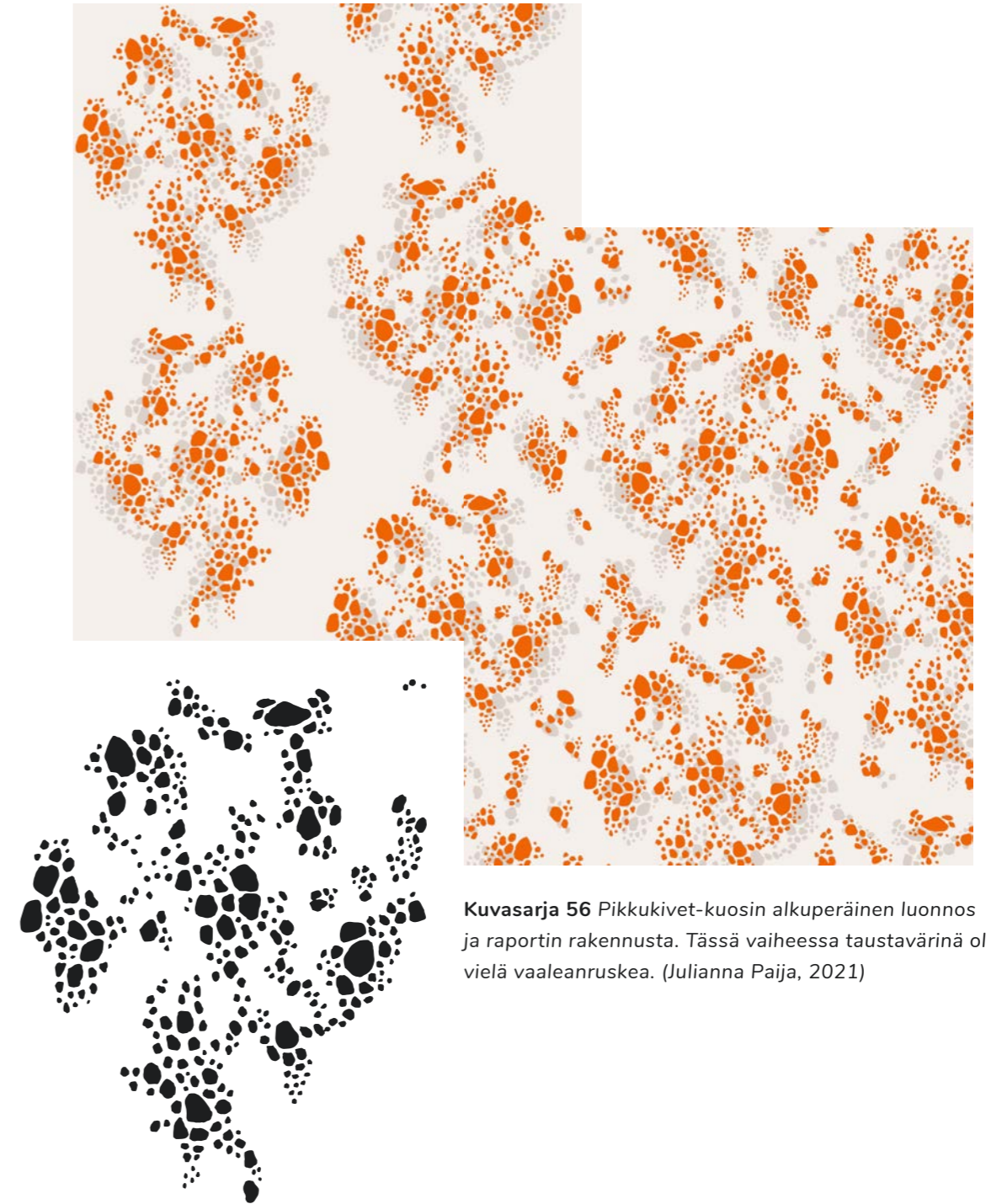
Kuosi tuntui syntyvän kuin itsestään. Tässä vaiheessa raportin rakennusprosessi oli minulla niin hyvin hallussa, että työskentelyni oli nopeaa ja luontevaa. Tein kiviluonnoksesta nousevan raportin, ja täytin tyhjäksi jääneitä alueita lisäämällä niihin kiviä, joita kopioin luonnoksesta. Illuusion vedenalaisuudesta toteutin luomalla kiville varjot. Se loi kuosille syvyyttä ja tilan tuntua, kuitenkin pitäen yleisilmeen rauhallisena.

Raportin valmistuttua kokeilin sitä suurella pinnalla. Tulos oli hieman erilainen mitä odotin, mutta pidin siitä; kuosi ei toistunut aivan niin satunnaisesti mitä olin aluksi toivonut, vaan kaukaa katsottuna siitä pystyi erottamaan diagonaalissa suunnassa toistuvat kivikasat.

Pidin kuosin skaalan alkuperäisen suunnitelman mukaan pienenä. Suunnittelin kuosin vastapainoksi suurikokoiselle Keholle ja virtaviivaiselle Hiekkakivelle. Pieni kuvio korosti Kehon suuria, tasaisia pintoja. Hiekkakiven horisontaalinen viiva taas sai rinnalleen pehmeistä, ympyränmuotoisista elementeistä koostetun kuosin.

Väritys tälle kuosille syntyi vaivattomasti kahden muun kuosin värimaailmoista. Kivien varjojen väriksi valitsin saman siniharmaan, joka löytyi kahdesta muusta kuosista, ja itse kivien väriksi saman tiilenoranssin, kuin Keho-kuosissa esiintyvissä kivissä. Pidin ajatuksesta, että Kehossa esiintyvät ihmiset olisivat keränneet oranssit kivet Pikkukivi-kuosista. Tausta jäi kokonaan valkoiseksi keventämään vilkasta muotokieltä.

Lopuksi tarkastelin kaikkia kuoseja vielä yhdessä, varmistaen että sekä muotokieli että värimaailma olivat tasapainossa (kuvat 57 ja 58).

Kuvasarja 56 Pikkukivet-kuosin alkuperäinen luonnos ja raportin rakennusta. Tässä vaiheessa taustavärinä oli vielä vaaleanruskea. (Julianna Paija, 2021)

Kuva 57 Tarkastelin kuoseja vierekkäin mustavalkoisena, jotta pystyin keskittymään niiden keskinäiseen muotokieleen. (Julianna Paija, 2021)

Kuva 58 Värilliset kuosit vierekkäin. (Julianna Paija, 2021)

5.

VALMIIT KUOSIT

5.1 HIEKKAKIVI

Kuva 59 Hiekkakivi
(Julianna Paija, 2021)

Kuva 60 Hiekkakivi
(Julianna Paija, 2021)

Tavoitteena oli luoda katkeamaton, yksivärinen kuosi, ja koen onnistuneeni siinä. Olen tyytyväinen lopputulokseen. Kuosi on ilmava, linjakas ja orgaaninen, ja siitä edelleen huokuu alkuperäinen idea. Raportti on laadukas ja pintakuvio toistuu luonnollisesti ja luo jatkuvuuden illuusion. Kuosi oli teknillisesti haastavin tehdä, mutta toisaalta antoi palkitsevimman lopputuloksen. Valmis kuosi näkyy kuvissa 59 ja 60.

5.2 KEHO

Kuva 61 Keho
(Julianna Paija, 2021)

Kuva 62 Keho
(Julianna Paija, 2021)

Tavoitteena oli luoda graafinen ja suurikuvioinen kuosi, jossa käyttäisin color-blocking -tyylistä väri-
tystä. Lopputulos on näyttävä ja voimakas mutta myös sopivan rauhallinen. Pidän kuosin suuresta
skaalasta. Suuren koon mukana tulee riski, että vaatteeksi ommeltaessa kuosin yksityiskohdat saat-
tavat hävitä; pahimmillaan valmiiseen tuotteeseen ei mahtuisi yhtäkään punaista kiveä. Valmis kuosi
näkyvät kuvissa 61 ja 62.

5.3 PIKKUKIVET

Kuva 63 Pikkukivet
(Julianna Paija, 2021)

Kuva 64 Pikkukivet
(Julianna Paija, 2021)

Tavoitteena oli luoda pienistä muotoelementeistä koostuva kuosi. Tämä kuosi oli konseptinsa puolesta vaikein toteuttaa, ja vei eniten aikaa ideointi- ja luonnosvaiheessa. Vaati uskallusta aloittaa luonnostelu kokonaan alusta jatkotyöstövaiheessa, mutta olen tyytyväinen että tein niin. Pidän siitä, että kaukaa katsottuna kuosista pystyy käytännössä erottamaan pelkästään kivet, mutta läheltä katsottuna niiden varjot tulevat esiin ja kuosista saa entistä enemmän irti. Valmis kuosi näkyy kuvissa 63 ja 64.

6. LOPUKSI

6.1 Yhteenveto

Opinnäytetyöni tavoitteena oli oppia tekstiilisuunnittelun prosessista, sen eroista suhteessa kuvituksen suunnitteluprosessiin ja tuottaa kolme käyttökelpoista kangaskuusia. Opin tutkimusvaiheessa valtavasti uutta tekstiilisuunnittelusta, ja sain myös uusia näkökulmia omaan suunnitteluprosessiini kuvittajana. Tutkimukseni perusteella tekstiilisuunnittelun ja kuvitustyön suunnitteluprosessit ovat hyvin pitkälle samanlaisia, mutta suurimmat erot löytyvät prosessin loppupuolelta, aina raportin rakentamisesta tuotantoon saakka.

Olen tyytyväinen suunnittelemini kuoseihin. Ne ovat mielestäni luonnollinen jatkumo moodboardilleni ja niiden muotokieli on sellaista, jota niihin tavoittelin. On tietenkin harmillista, että jättäytyäni virallisesta yhteistyöstä VIMMAN kanssa, en saa valmiista kuoseista palautetta Marjut Rahkolalta. Kuosit jäävät myös ainakin toistaiseksi vain konseptitasolle, koska ne eivät mene tuotantoon.

Asiat, joihin en ole tyytyväinen opinnäytetyössäni, ovat prosessinhallinta ja aikataulutus. Projekti venyi todella paljon pidemmäksi, mitä alunperin suunnittelin ja toivoin. Työskentelyyni tuli välillä erittäin pitkiä taukoja, jolloin työn pariin palaaminen tuntui hankalalta. Myös valmistumiseni myöhästy tämän takia rutkasti.

Erityisen hankalaksi työvaiheeksi osoittautui aineiston löytäminen. Ajankohtaista ja pätevää tietoa tekstiilisuunnittelusta oli yllättävän vaikeaa löytää. Ala ja tekniikat kehittyvät nopeasti, joten esimerkiksi kymmenen vuotta vanha aineisto saattaa olla jo vanhentunutta tietoa. Koska valikoima oli pientä ja saatavuus hankalaa, päätin käyttää aineistonani niitä lähteitä, joihin suinkin pääsin käsiksi ja jotka tuntuivat hyödyllisiltä.

Yksi VIMMAsta tehtävään taustatutkimukseen vaikuttava tekijä oli se, että yrityksen nettisivut olivat valtavan päivityksen alaisina koko työni ajan. Yritys päivitti jatkuvasti sivuiltaan löytyvää tietoa esimerkiksi tuotteistaan, tuotantoketjuista, materiaaleista ja ympäristövaikutuksista, jolloin viimeisimmän tiedon saaminen opinnäytetyöhön oli välillä haastavaa. Yrityksestä annetut tiedot opinnäytetyössäni ovat siis sellaisia, joita tutkimushetkellä nettisivuilta löytyi.

Toiveenani olisi joskus nähdä edes osa kuoseista, erityisesti Hiekkakivi, oikealla kankaalla. Olisi hienoa nähdä konkreettisesti, millä tavalla piirrosjälki, väri ja skaala toimivat tekstiilipinnalla.

6.2 Kiitokset

Marion Robinsonille, jämäkästä mutta kannustavasta ohjauksesta.

Marjut Rahkolalle, luottamuksesta, kannustuksesta ja lempeydestä.

Linda Linkolle, asiantuntevista ja kiinnostavista haastatteluvastauksista.

Perheelle ja ystäville, ikuisesta tuesta ja uskosta silloinkin, kun en itse uskonut työhöni.

7. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Härkäpää, M., Sykkö, S., Arjavirta, A., Kemeli-Kutvonen, M.

2012. Kuvioissa Marimekko. WSOY.

Isoniemi, L.

2019. Kuviollinen mieli. Aalto-yliopiston julkaisusarja. Helsinki: Aalto ARTS Books

Pellonpää-Forss, M.

2009. Kankaanpainanta - välineet, suunnittelu, painaminen. Taideteollisen korkeakoulun julkaisu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Pellonpää-Forss, M.

2016. Värimenetelmät II. Aalto-yliopiston julkaisusarja. Helsinki: Aalto ARTS Books

Sähköiset lähteet

Bowels, M., Isaac, C. 2012. Digital Textile Design, 2nd Edition. Laurence King Publishing. Sähköinen kirja. Viitattu 10.8.2021. Saatavissa <https://learning.oreilly.com/library/view/digital-textile-design/9781780670027/>

Graafinen. 2015. Kuvitus. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://www.graafinen.com/suunnittelu/kuvitus/kuvitus/>

Heikkinen, J. 2016. Hahmolait vievät käyttäjän perille. Blink Helsinki. Viitattu 10.8.2021. Saatavissa <https://www.blinkhelsinki.fi/blogi/hahmolait-vievat-kayttajan-perille>

Euroopan parlamentti. The impact of textile design production and waste on the environment (infographic). Viitattu 10.8.2021. Saatavilla <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20201208STO93327/the-impact-of-textile-production-and-waste-on-the-environment-infographic>

Finnwatch. Ihmisoikeusloukkaukset yritysten alihankintaketjussa ovat edelleen arkipäivää. Viitattu 10.8.2021. Saatavilla <https://finnwatch.org/fi/teemat/645-yritysvastuulaki>

LAB-Ammattikorkeakoulu. Telaketju 2 BF - Liiketoimintaa tekstiilien kiertotaloudesta. Viitattu 22.10.2021. Saatavilla <https://lab.fi/fi/projekti/telaketju-2-bf-liiketoimintaa-tekstiilien-kiertotaloudesta>

Katharina Grosse. 2021. Taiteilija. Helsinki Art Museum, Me Films. Videohaastattelu. Viitattu 10.8.2021. Saatavilla <https://www.hamhelsinki.fi/exhibition/katharina-grosse-chill-seeping-from-the-walls-gets-between-us/>

M.C.F., Ng; J. Zhou. Innovative Principle and Method for Digital Jacquard Fabric Design. Aka-teeminen artikkeli. Institute of Textiles and Clothing, The Hong Kong Polytechnic University. Viitattu 10.8.2021. Saatavilla <https://research.polyu.edu.hk/en/publications/innovative-principle-and-method-of-colorless-digital-jacquard-fab>

Laurie Pressman. 2021. London Fashion Week Autumn/Winter 2021/2022: A Colour Palette From Nature Blending Heritage With Quirkiness Offers A Fresh Perspective. Pantone. Viitattu 1.10.2021. Saatavilla <https://www.pantone.com/articles/fashion-color-trend-report/london-fashion-week-autumn-winter-2021-2022>

Wikipedia. 2021. Color-blocking. Viitattu 21.10.2021. Saatavilla <https://en.wikipedia.org/wiki/Color-blocking>

Vimma Company. Mallisto. Viitattu 20.9.2021. <https://www.vimmacompany.com/collections/all/>

Vimma Company. Tuotteet. Viitattu 20.9.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/vastuullisuus-tuotteet/>

Vimma Company. Valmistus. Viitattu 20.9.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/valmistus-vastuullisuus/>

Vimma Company. Ympäristö . Viitattu 20.9.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/ymparisto-vastuullisuus/>

Vimma Company. Vastuullisuus. Viitattu 20.9.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/vastuullisuus/>

Vimma Company. Vimma. Viitattu 20.9.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/about-us/>

R/H. Tietoa R/H:sta. Viitattu 17.9.2021. Saatavilla <https://rh-studio.fi/pages/about-us>

Papu. About Us. Viitattu 17.9.2021. Saatavilla <https://papustories.com/pages/our-story>

Marimekko. Me yrityksenä. Viitattu 17.9.2021. Saatavilla <https://company.marimekko.com/fi/me-yrityksena/>

Haastattelut

Marjut Rahkola. 2019. Luova johtaja, VIMMA Company. Sähköpostiviestittelyt, talvi 2019.

Linda Linko. 2021. Tekstiisuunnittelija. Sähköpostihaastattelu 9.8.2021.

Kuvalähteet

Kuva 1 Alkuperäinen mockup Rawpixel, kuosi Julianna Paija

Kuva 2 Vimma Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/01/Photo-11.2.2021-19.35.26-scaled-1000x1560.jpg>

Kuva 3 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/originals/68/03/6b/68036b4de16f9b21a7c455083017c0ef.jpg>

Kuva 4 Sofia Kokkonen. Viitattu 28.9.2021 Saatavilla <http://www.lindalinko.com/wp-content/uploads/2020/06/blurri-512x768.jpg>

Kuva 5 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021 https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/08/IMG_2556.jpg

Kuva 6 R/H. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://cdn.shopify.com/s/files/1/1987/4669/articles/22_RH_SS18_Square_Dress_Storm_BW_1024x1024.jpg?v=1520955547

Kuva 7 Papu. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://cdn.shopify.com/s/files/1/0019/1309/4242/products/Papu_27_4_21_6380_1024x1024@2x.jpg?v=1626162331

Kuva 8 Marimekko. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/cache/cc4d18dd8fe9b18153b70669ae06a9ff/0/9/090207-135_X191645_60_1630065941.jpg

Kuva 9 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/09/IMG_0008-2.jpg

Kuva 10 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/08/F5328857-2CA2-4557-BA7E-798784A83334_1_100_o-1000x1500.jpg

Kuva 11 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/06/C1D0AC48-7AE5-4381-B26E-E97389F20AC1-1000x1500.jpg>

Kuva 12 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/08/IMG_9328-1000x1500.jpg

Kuva 13 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2020/06/lilja-musta-scaled-e1619027559897-1000x1503.jpg>

Kuva 14 VIMMA Companu. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.picuki.com/hosted-by-instagram/url=https%3A%7C%7C%7C%7Cscontent-arn2-1.cdninstagram.com%7C%7Cv%7C%7Ct51.2885-15%7C%7Ce35%7C%7C235373088_530636584868935_6125041733363137212_n.jpg%3F_nc_ht%3Dscontent-arn2-1.cdninstagram.com

com%26_nc_cat%3D107%26_nc_ohc%3DcE31ZTwcGLcAX8GSE6M%26edm%3DAABB-vjUBAAAA%26ccb%3D7-4%26oh%3D135bb9d9bea2eb7b4e66951ee1d5e809%26oe%-3D615A8D73%26_nc_sid%3D83d603

Kuva 15 Eeva Marly. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.picuki.com/hosted-by-instagram?url=https%3A%7C%7C%7C%7Cinstagram.fiev22-1.fna.fbcdn.net%7C%7Cv%7C%7Ct51.2885-15%7C%7Ce35%7C%7C237125288_3117194215178216_8547908805044012753_n.jpg%3F_nc_ht%3Dinstagram.fiev22-1.fna.fbcdn.net%26_nc_cat%3D108%26_nc_ohc%3Db8l4d0wAug0A-X_1b-O7%26edm%3DAABBvjUBAAAA%26ccb%3D7-4%26oh%3D3eb88a850a3805b39c8c-5f123343eb21%26oe%3D615C04CC%26_nc_sid%3D83d603

Kuva 16 Eeva Marly. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.picuki.com/hosted-by-instagram?url=https%3A%7C%7C%7C%7Cinstagram.flwo4-2.fna.fbcdn.net%7C%7Cv%7C%7Ct51.2885-15%7C%7Ce35%7C%7C235877140_218189543647419_6301031813331790488_n.jpg%3F_nc_ht%3Dinstagram.flwo4-2.fna.fbcdn.net%26_nc_cat%3D103%26_nc_ohc%3DgkMVJZWpuusAX_kTfVx%26edm%3DAABBvjUBAAAA%26ccb%3D7-4%26oh%3D5c10d3960b80c4fb7e23c-37c510b4cf0%26oe%3D615A03CE%26_nc_sid%3D83d603

Kuva 17 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.picuki.com/hosted-by-instagram?url=https%3A%7C%7C%7C%7Cinstagram.flwo4-1.fna.fbcdn.net%7C%7Cv%7C%7Ct51.2885-15%7C%7Ce35%7C%7Cs1080x1080%7C%7C217396039_4504161066302174_2164124770418253282_n.jpg%3F_nc_ht%3Dinstagram.flwo4-1.fna.fbcdn.net%26_nc_cat%3D102%26_nc_ohc%3DF-aEDG3TUtgAX-cWu3P%26edm%3DAABBvjUBAAAA%26ccb%3D7-4%26oh%3D90bd3e1d6bba95970fd7a8038b3a35d6%26oe%3D615B77AC%26_nc_sid%3D83d603

Kuva 18 Marimekko. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/7/071363-890_X190673_10_1633145708.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 19 Marimekko. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/4/049942-084_X203080_40_1623657408.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 20 Marimekko. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/6/064163-030_X146613_10_1598369225_1.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 21 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/10/IMG_6581-scaled.jpg

Kuva 22 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/09/IMG_0008-2.jpg

Kuva 23 Pantone. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla <https://www.pantone.com/articles/fashion-color-trend-report/london-fashion-week-autumn-winter-2021-2022>

Kuva 24 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/09/085A0636.jpg>

Kuva 25 VIMMA Company. Viitattu 31.10.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/09/085A1719-6.jpg>

Kuva 26 Marimekko. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/7/070078-880_X183314_10_1627473085.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 27 Marimekko. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/7/071331-880_X183308_10_1622865117.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 28 Marimekko. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/6/063003-001_X13243_10_1598369151.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 29 Marimekko. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.marimekko.com/media/catalog/product/0/7/071103-860_X183304_10_1625679313.jpg?width=1412&height=1765&canvas=1412:1765&quality=100&bg-color=255,255,255&fit=bounds

Kuva 30 VIMMA Company. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/08/11D5E273-ABB7-4136-BEC2-2AA7A5C68745_1_100_o.jpg

Kuva 31 VIMMA Company. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/08/085A0969-2.jpg>

Kuva 32 VIMMA Company. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2020/06/40CD7869-B8E5-418D-99C5-727095AFD93B_1_100_o-2.jpg

Kuva 33 VIMMA Company. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/05/DD9A0848-EDC9-41E9-A8F1-F67A9DECC398_1_100_o-2.jpg

Kuva 34 Julianna Pajja

Kuva 35 Julianna Paija

Kuva 36 Vesa Moilanen. Viitattu 2.11.2021. Saatavilla https://im.mtv.fi/image/108228/landscape16_9/1024/576/1b35c7aa763e3509c39bf9bc1732f0e5/so/1670182.jpg

Kuva 37 VIMMA Company. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/en/product/polvisukat-love/>

Kuva 38 VIMMA Company. Viitattu 8.11.2021- Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2021/05/valmistus-vast-01-1558x1600.png>

Kuva 39 Pure Waste. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla https://vue.purewaste-live.north1.vaimo.net/img/600/800/resize/catalog/product/p/r/prswcm_01_purewaste_chillingwithmandarings_collegepaita_ecru_001_1.jpg

Kuva 40 Pure Waste. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla https://vue.purewaste-live.north1.vaimo.net/img/600/800/resize/catalog/product/p/u/purewaste_unisex_collegepaita_lottamaija_bunch_of_grapes_laivastonsininen_1.jpg

Kuva 42 VIMMA Company. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://www.vimmacompany.com/wp-content/uploads/2020/05/Nayttokuva-2020-8-27-kello-13.58.07.png>

Kuva 43 VIMMA Company. Viitattu 8.11.2021. https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5e257ac6ffaab9146cb9b61f/1598445270866-M3LPKE5PVSE1N1A6GDVY/Paradise_Vimman-some-1024x587.png?format=2500w

Kuvasarja 44

44a Issey Miyake. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/8a/9c/17/8a9c17b81886d5ba9ef0135437609421.jpg>

44b Henri Matisse. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/b7/fc/d0/b7fcd0a5529c80e199a8700223715c25.jpg>

44c Alkuperä tuntematon. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://fi.pinterest.com/pin/313563192815768347/>

44d Issey Miyake. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/02/2d/02/022d02ba432e369ff456562e367037d5.jpg>

44e Roderick Kiracofe. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/86/8b/f3/868bf31b7e8272ade15bdc267b168baa.jpg>

44f LRNCE. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/c1/f6/64/c1f664c77690db2e0915bec7c76da2ae.jpg>

44g Henri Matisse. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla <https://i.pinimg.com/564x/dc/ba/e2/>

dcbae2431b59f888f8f8a3dd99c76759.jpg

44h Yii. Viitattu 8.11.2021. Saatavilla https://vg-images.condecn.net/image/WzRlIdR24ne/crop/810/f/Yii_SS16_-016.jpg

Kuvat 45-58 Julianna Paija

Kuva 59-64 Alkuperäinen mockup Rawpixel, kuosi Julianna Paija. Mockupit saatavilla <https://www.rawpixel.com/image/2486393/free-illustration-png-jacket-mockup-apparel>, <https://www.rawpixel.com/image/2967652/free-illustration-png-jumpsuit-fashion-american>, <https://www.rawpixel.com/image/2968309/free-illustration-png-garment-mockups-mockup-pants>